

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2018

การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

รติ จิรนิติชัย

คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>



Part of the [Curriculum and Instruction Commons](#)

Recommended Citation

จิรนิติชัย, รติ, "การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น" (2018). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 3590.

<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/3590>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Synthesis of Local Curriculum Development Process



Mr. Rati Chiraniratisai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
โดย	นายรติ จิรนิติศัย
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์)	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รติ จิรนิติศัย : การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. (Synthesis of Local Curriculum Development Process) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.ยศวีร์ สายฟ้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ และ 3) สังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้วิธีการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แหล่งข้อมูล คือ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ.2550 - พ.ศ.2561 และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาต้นแบบ 3 แห่ง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอนดังนี้ 1) การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 3) การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น 4) การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น 5) การกำหนดเวลาเรียน โดยยึดลักษณะรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ว่าเป็นการสร้างรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่หรือการบูรณาการเข้ากับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง 6) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล 8) การจัดทำเอกสารหลักสูตร 9) การตรวจสอบคุณภาพก่อนการนำไปใช้ 10) การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่น 11) การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น 12) การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ควรมีการประเมินก่อนการใช้หลักสูตร ระหว่างการใช้หลักสูตร และหลังการใช้หลักสูตร 13) การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5883902927 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEYWORD: local curriculum development process

Rati Chiraniratisai : Synthesis of Local Curriculum Development Process.

Advisor: Asst. Prof. YOTSAWEE SAIFAH, Ph.D.

The purposes of this research were to 1) study local curriculum development process of research studies, 2) study local curriculum development process of role-model schools, and 3) synthesize of local curriculum development process. This research used qualitative synthesis method. The data were collected by research studies documents from theses regarding the local curriculum development were published between 2007 - 2018 and interviews from administrator and teachers in role-model schools. The data was content analyzes.

The result showed that the local curriculum development process should be included the steps as follows : 1) the appointment of committee for local curriculum development, 2) study and analysis basic informations, 3) to set the local curriculum objectives, 4) to set local curriculum content, 5) to set the study period should consider creating a new course or integration with 8 learning strands according to the core curriculum, 6) formulation of Learning activities, 7) determining methods and criteria for measurement and evaluation, 8) preparation of course documentations, 9) quality examination before implementation, 10) the proposal for approval to use the local curriculum, 11) implementation: school administrators should support in terms of materials and budgets. Furthermore, the committee for local curriculum development should follow on the local Field of Study: Curriculum and Instruction

Student's Signature

Academic Year: 2018

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ดำเนินการและสำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้กำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ กรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้และผู้วิจัยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีสอาด อาจารย์ ดร.วันเพ็ญ ประทุมทอง อาจารย์ ดร.วิชาญ พันธุ์ประเสริฐ และ อาจารย์ ดร.นุชนาถ สอนสง ที่สละเวลาอันมีค่าและกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารและครูของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 โรงเรียนไทรงาม จังหวัดตรัง และโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัด บ้านจองคำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่อำนวยความสะดวกทุกสิ่งทุกอย่างในระหว่างดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล อีกทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทุกท่าน ที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนสมบูรณ์

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณดีทั้งหมดที่พึงมีอยู่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่ครูอาจารย์ คุณพ่อคุณแม่ และครอบครัวของผู้วิจัย ซึ่งเป็นผู้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย รวมทั้งกำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

รติ จิรนิรติศัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1 หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	10
ตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	17
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
การกำหนดแหล่งข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37

การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	41
การนำเสนอข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ตอนที่ 1 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
ตอนที่ 2 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ	54
ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	74
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผลการวิจัย	82
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	92
ภาคผนวก ข ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและขอความร่วมมือในการวิจัย	94
ภาคผนวก ค งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	100
ประวัติผู้เขียน	177

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	40
ตารางที่ 2 ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
ตารางที่ 3 ผลการศึกษาระบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
ตารางที่ 4 ผลการศึกษาระบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาดั้งแบบ	72
ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	101



สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
ภาพที่ 2 แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 1	59
ภาพที่ 3 แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 2	64
ภาพที่ 4 แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 3	70
ภาพที่ 5 แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ	73
ภาพที่ 6 แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	78



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษากับสาระของท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ในมาตรา 54 โดยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ จัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ซึ่งการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 27 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ซึ่งสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และในมาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546)

อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาและท้องถิ่นได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ด้วยเหตุนี้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น

และมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อระบบการศึกษาในปัจจุบัน ดังที่ ธนกร วัฒนรักษา (2550) ที่กล่าวถึงหลักสูตรท้องถิ่น ว่าเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งหลักสูตรท้องถิ่นจะสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ที่ตอบสนองกับวิถีชีวิตของตนเอง ปรับตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ โดยผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติทางการศึกษา กฎหมาย และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนท้องถิ่นของแต่ละแห่ง ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542) ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2543) และนิคม ชมภูหลง (2544) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ว่าการพัฒนาหลักสูตรจากส่วนกลางหรือหลักสูตรแม่บท เป็นการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรในลักษณะกว้าง เนื้อหาสาระบางอย่างไม่สามารถประมวลรายละเอียดให้สอดคล้องกับท้องถิ่นของแต่ละแห่ง และไม่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง จากเหตุผลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้ตรงกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็นและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งจากการศึกษาของ มณฑิชา ชนะสิทธิ์ (2539) นิตยา บุตรศรี (2542) และกิรินท์ สหเสียนต์ (2546) พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะของการปรับหลักสูตรแม่บทให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม ปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหา ปรับสื่อการสอนที่มีอยู่แล้ว และจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่ ซึ่งทางด้านการจัดทำเนื้อหาหรือสร้างรายวิชาขึ้นมาใหม่นั้น ไม่ปรากฏว่ามีครูในระดับชั้นใดจัดทำ โดยในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครูนั้นมีปัญหาและอุปสรรคที่ครูต้องเผชิญหลายประการ เช่น ครูขาดเอกสารและแหล่งความรู้ที่เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จึงเป็นเหตุให้ครูไม่มีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อีกทั้งการขาดลักษณะชุมชนการเรียนรู้ในกลุ่มครู ซึ่งสอดคล้องกับ ลำลี ทองธิว (2544) ที่กล่าวถึงการขาดบรรยากาศของชุมชนการเรียนรู้ ทำให้การดำเนินการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นนั้น ครูไม่สามารถ

เริ่มต้นช่วยกันวางแผนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน บางคนไม่สามารถดำเนินการเก็บข้อมูลท้องถิ่นร่วมกันด้วยเวลาและความสนใจไม่ตรงกัน และไม่สามารถนำข้อมูลที่หลากหลายที่ได้มา มาแลกเปลี่ยนอภิปรายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ สิ่งที่ครูต่างคนต่างทำนี้ เมื่อครูคนใดคนหนึ่งเกิดข้อข้องใจระหว่างกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ครูจะละทิ้งภาระงาน หรือรอจนกว่าจะมีผู้รู้หรือนักวิชาการจากภายนอกมาให้ความช่วยเหลือ อีกทั้ง รุ่งนภา นุตราวศ์ (2555) ที่กล่าวถึงผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรชาติความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนว่า ใครควรมีบทบาทแค่ไหน ประกอบกับความเคยชินกับแนวปฏิบัติเดิม ทำให้ความพยายามในการเปลี่ยนแปลงปรากฏเพียงเอกสารตามตัวอักษรมากกว่าเกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติ

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ผู้บริหาร ครู ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ต้องให้ความสำคัญและต้องเข้าใจกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ ฆนัท ธาตุทอง (2550) ที่กล่าวถึง การแสวงหารูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรหรือกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรมาใช้จะต้องปรับให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของชีวิตและสังคมของผู้ใช้ อีกทั้งกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะต้องรับการจัดทำหรือพัฒนาจากคณะบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง นักวิชาการ และบุคลากรในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ สกิลเบค (Skilbeck, 1984) ที่กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ว่าการปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตร ไม่ใช่เป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะภายในโรงเรียนเท่านั้น แต่รวมถึงชุมชนที่อยู่รอบโรงเรียนด้วย อีกทั้ง Marsh, Day, Hannary, and McCucheson (1990) ได้เสนอแนะว่า นอกจากโรงเรียนต้องวางแผนและกำหนดโครงสร้างเพื่อเตรียมตัวสำหรับการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ครูในฐานะที่มีบทบาทสำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลง ครูจึงต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย

ดังนั้นจากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และต้องการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและจากสถานศึกษาต้นแบบ เพื่อหาแนวทางที่ดีในการรักษาจุดแข็งของการปฏิบัติ เพื่อเป็นนวัตกรรม ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะเป็นผลดีและเป็น

แนวทางต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และสถานศึกษาต่าง ๆ ที่ต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น ไปดำเนินการใช้เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นอย่างไร
2. การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาดั้งเดิม มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นอย่างไร
3. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาดั้งเดิม
3. เพื่อสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตของการวิจัยออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 91 เล่ม โดยการใช้การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ได้จากการสืบค้นบนฐานข้อมูลออนไลน์จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ThaiLis) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2) เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ระหว่างปีพุทธศักราช 2550 ถึงปัจจุบัน

1.2 ขอบเขตของการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอบเขตของการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2. การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ

ผู้วิจัยศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ จำนวน 3 แห่ง โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาต้นแบบ ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการคัดเลือกสถานศึกษาต้นแบบดังนี้

- 1) เป็นสถานศึกษาที่เคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) เป็นสถานศึกษาที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่เอกสารหลักสูตรท้องถิ่น และเป็นเอกสารที่น่าเชื่อถือ
- 3) เป็นสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสามารถติดต่อและเก็บรวบรวมข้อมูลได้

2.2 ขอบเขตของการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอบเขตของการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ คือ

- 1) ขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

3. การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากสถานศึกษาต้นแบบ

การตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น ใช้การตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **หลักสูตรท้องถิ่น** หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โดยมีการจัดมวลงประสพการณ่ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการและปัญหาของผู้เรียนและชุมชนหรือท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเองพัฒนาอาชีพ และพัฒนาชุมชนและสังคมต่อไป

2. **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น** หมายถึง ขั้นตอนกระบวนการ หรือรูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

3. **การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น** หมายถึง การรวบรวมผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากสถานศึกษาต้นแบบ

4. **งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง** หมายถึง งานวิจัยที่สืบค้นจากโครงการเครือข่ายห้องสมุดแห่งประเทศไทย หรือ ThaiLIS ปีพุทธศักราช 2550 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้คำสืบค้นว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

5. **สถานศึกษาดั้งแบบ** หมายถึง สถานศึกษาที่เคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น หรือเป็นสถานศึกษาที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่เอกสารหลักสูตรท้องถิ่น และเป็นเอกสารที่น่าเชื่อถือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้สถานศึกษาดั้งแบบจำนวน 3 แห่ง

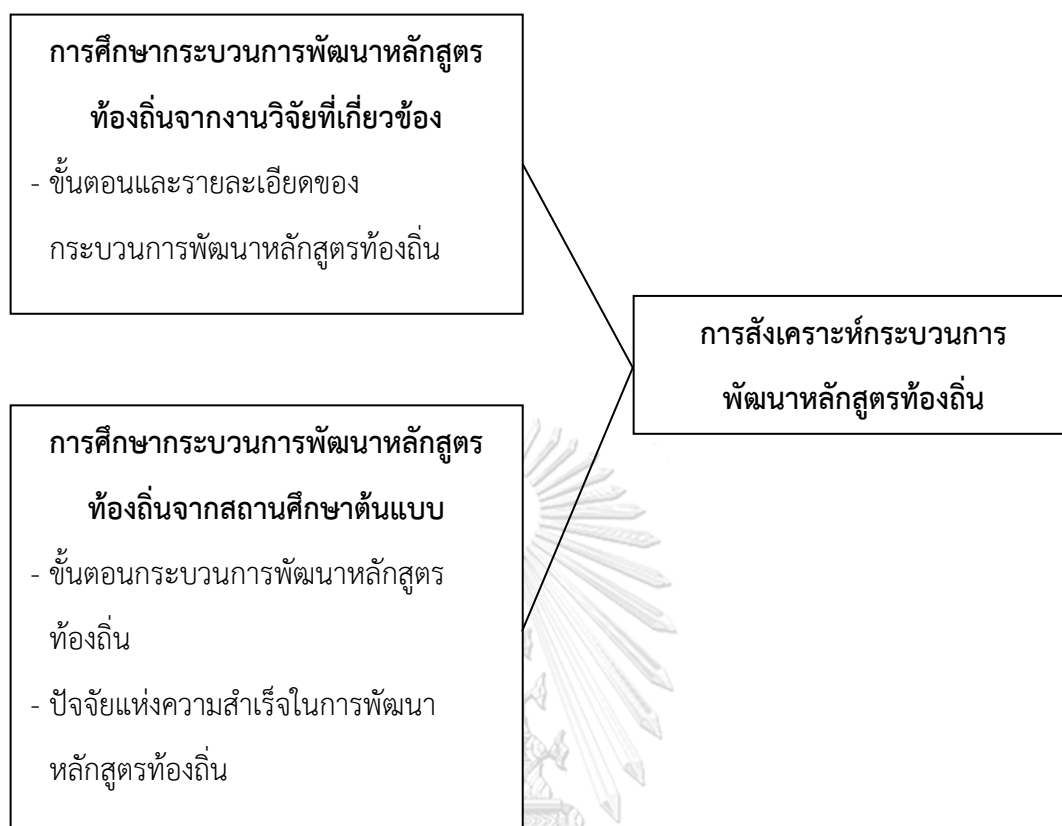
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่มีแนวปฏิบัติมาจากการงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษาดั้งแบบ อีกทั้งสภาพปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

2. ผลที่ได้จากการวิจัย ใช้เป็นข้อมูลให้กับศึกษานิเทศก์ นักการศึกษา นักพัฒนาหลักสูตร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากการศึกษา กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากการงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษากระบวนการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาดั้งแบบ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็น แนวทางในการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนัก การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ สงัด อุทราพันธ์ (2538) ใจทิพย์ เชื้อ รัตนพงษ์ (2539) สำลี ทองธิว (2544) อุดม เขยกิจวงศ์ (2545) และ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) นอกจากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น ยังมีผู้เสนองานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีการระบุขั้นตอนต่าง ๆ และ ข้อค้นพบจากการวิจัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อสรุปของนักการศึกษา โดยผู้วิจัยทำการศึกษางานวิจัยของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2545) กรินทร์ สหเสียนต์ (2546) ศศิวิมล จุลศิลป์ (2551) ญัฐติ กาญจน์ สีเหนียง (2555) ศกร พรหมทา (2557) Gaddis (1998) และ Wither (2000) ซึ่งผู้วิจัย กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทำวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขอบข่ายในการนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

- 1.1 ความหมายของหลักสูตร
- 1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
- 1.3 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร
- 1.4 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

- 2.1 ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น
- 2.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 2.3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยในประเทศ
- 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 1 หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตรได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตร ไว้ดังนี้

วิชย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542) ได้กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึงมวลประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และทักษะต่าง ๆ อันเป็นประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของผู้เรียน

อุดม เขยกิจวงศ์ (2545) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมายทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ดังนี้

1. หลักสูตร คือ จุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ
2. หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน
3. หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน
4. หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน
5. หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวว่า ความหมายของหลักสูตรแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่คาดหวัง ได้แก่ หลักสูตรคือวิชาและเนื้อหาวิชา โปรแกรมการศึกษา และเอกสาร กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ได้แก่ หลักสูตรคือประสบการณ์ และกลุ่มที่มองหลักสูตรครอบคลุมทั้งสองกลุ่มที่กล่าวมา

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ได้กล่าวว่า ความหมายของหลักสูตรสามารถแบ่งไว้หลายฐานะ ดังนี้

1. หลักสูตรในฐานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียน หลักสูตรในฐานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาสาระนั้น หมายถึง วิชาและเนื้อหาสาระที่กำหนดให้ผู้เรียนในชั้นและระดับต่าง ๆ หรือกลุ่มวิชาที่จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น หลักสูตรเตรียมแพทย์ หลักสูตรวิทยาศาสตร์ หลักสูตรธุรกิจ เป็นต้น

2. หลักสูตรในฐานะที่เป็นเอกสารหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่กลุ่มหนึ่งจัดให้กับคนอีกกลุ่มหนึ่ง ประกอบด้วย จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ อัตราเวลาเรียน กิจกรรม

ประสบการณ์ และการประเมินผลการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ดีในการอยู่ร่วมกัน มีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในจุดหมายของหลักสูตร แนวคิดนี้จะเป็นหลักสูตรในฐานะที่เป็นเอกสารเป็นรูปเล่ม ซึ่งจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ เอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร

3. หลักสูตรในฐานะมวลประสบการณ์ แนวคิดของหลักสูตรในฐานะที่เป็นประสบการณ์ของผู้เรียน หมายถึง ประสบการณ์ทุกอย่างของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียน รวมถึงเนื้อหาวิชาที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนด้วย เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด ได้กระทำ ได้แก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเอง การจัดหลักสูตรจึงควรพิจารณาถึงประสบการณ์ทุกด้านที่พึงมีของผู้เรียน

ฉันท ชาติทอง (2550) ได้กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึงมวลประสบการณ์ความรู้ต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม โครงการหรือแผน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาและมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาเป็นผู้ออกแบบและจัดทำขึ้นให้แก่ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรได้มีนักวิชาการและนักการศึกษากล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ไว้ดังนี้

চার্জ বাক্স (2542) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร
3. รูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร
4. จุดประสงค์ของวิชา
5. เนื้อหา
6. จุดประสงค์การเรียนรู้
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
8. การประเมินผล
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542) ได้กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใดก็ตาม จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายและจุดประสงค์
2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน
2. เนื้อหา หมายถึง การเลือกเนื้อหาที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนด
3. การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ การดำเนินการสอน
4. การประเมินผลหลักสูตร หมายถึง การหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. จุดประสงค์
2. สาระความรู้ประสบการณ์
3. กระบวนการเรียนการสอน
4. การประเมินผล

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วยอย่างน้อย 4 อย่าง คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระ
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การวัดผลประเมินผล

1.3 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึงการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือการจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นด้วยวิธีการปรับหรือขยาย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรจากเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการศึกษาทั้งกระบวนการอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศ และการสร้างคนที่พึงประสงค์ได้ในอนาคต ระบบการศึกษาที่มีปัญหาทุก ๆ ด้าน จึงต้องได้รับการแก้ไข เช่น ในด้านของหลักสูตรการศึกษาได้พัฒนาและแก้ไขดังนี้

1. จากหลักสูตรตายตัวเป็นหลักสูตรหลากหลาย การปฏิรูปการศึกษาต้องปรับหลักสูตรให้เกิดความหลากหลาย ไม่เพียงหลากหลายในแต่ละภูมิภาคเท่านั้น แต่ควรหลากหลายตามความถนัดของปัจเจกบุคคล คือ สามารถทำให้หลักสูตรเหมาะสมกับแต่ละปัจเจกบุคคลอย่างแท้จริง

2. จากหลักสูตรเลียนแบบต่างประเทศเป็นหลักสูตรประยุกต์ หลักสูตรที่นำมาจากต่างประเทศจะต้องนำมาถ่วงน้ำหนักให้เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย และควรมีการสร้างหลักสูตรของไทยขึ้นมาเอง ที่มีองค์ความรู้ต่าง ๆ เชื่อมต่อกับองค์ความรู้ของโลกอย่างเหมาะสมด้วย

3. จากหลักสูตรที่มีความสถิติเป็นหลักสูตรพลวัต การปรับเปลี่ยนหลักสูตร การศึกษาที่ทำได้ยากและทำอย่างล่าช้า เป็นเหตุให้หลักสูตรของเราล้าสมัยไม่ทันความรู้โลกเรา จึงจำเป็นต้องเปิดอิสรภาพให้หลักสูตรสามารถมีความเป็นพลวัตสูงขึ้น คือ ให้มีการปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาตามความจำเป็น และกระจายผู้ที่สามารถจะพลวัตหลักสูตรจากนักการศึกษาชั้นแนวหน้า ไปสู่บุคลากรที่ปฏิบัติการ อาทิ ครูประจำชั้นที่สอนนักเรียนโดยตรง ก็สามารถประยุกต์และพลวัตหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม

อุดม เขยกิจวงศ์ (2545) ได้กล่าวว่า การสร้างหลักสูตรหรือการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตรจะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผนจัดทำหลักสูตรหรือยกร่างหลักสูตร 2) การใช้หลักสูตร และ 3) การประเมินผลหลักสูตร

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การกระทำใน 2 ลักษณะ คือ การจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่เดิมให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันของสังคมได้ดียิ่งขึ้น

1.4 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

Taba (1962) ได้กล่าวว่า การสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นรูปแบบที่มีขั้นตอนคล้ายรูปแบบของไทเลอร์ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ สำรวจสภาพปัญหาความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคมและผู้เรียน
2. กำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจนหลังจากที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการแล้ว

3. เลือกเนื้อหาสาระ จุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้วจะมีส่วนช่วยในการเลือกเนื้อหาสาระ ซึ่งนอกจากจะต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วย และความสามารถของผู้เรียนแล้ว ยังต้องมีความ เชื่อถือได้ และมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ด้วย

4. จัดรวบรวมเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระที่เลือกได้ยังต้องนำมาจัดลำดับโดยคำนึง ความต่อเนื่อง และความยากง่ายของเนื้อหา วุฒิภาวะ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน

5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องคัดเลือก ประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัดโดยคำนึงถึงเนื้อหา สาระและความต่อเนื่อง

7. กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล คือ การตัดสินใจว่าจะต้องประเมิน อะไร เพื่อตรวจสอบผลว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธี ประเมินอย่างไร ใช้เครื่องมืออะไร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวว่า รูปแบบขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอันมีรากฐานมาจากทัศนคติและ ความต้องการทางสังคม ข้อบังคับทางกฎหมายของรัฐ ข้อค้นพบจากงานวิจัยต่าง ๆ และปรัชญาของ ผู้เชี่ยวชาญตามหลักสูตร

2. ออกแบบหลักสูตร เป็นการตัดสินใจเลือกและจัดเนื้อหาสาระ ประสบการณ์การ เรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน และลักษณะของสังคม

3. วางแผนและจัดทำแผนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เลือกวิธีการสอน วัสดุ และสื่อ การสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้

4. ประเมินผลหลักสูตร จะต้องใช้เทคนิคการประเมินผลที่สามารถตรวจสอบ ความสำเร็จของหลักสูตร เน้นที่การประเมินตัวหลักสูตร คุณภาพการสอน และพฤติกรรมการเรียนรู้ ของผู้เรียน

ธำรง บัวศรี (2542) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรมีรูปแบบขั้นตอนในการพัฒนาดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร
2. การกำหนดจุดหมายของหลักสูตร
3. การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร
4. การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา
5. การเลือกเนื้อหาวิชา
6. การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
7. การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
8. การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
9. การกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินหลักสูตร
6. การปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร มีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การร่างหลักสูตร
 - 2.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - 2.2 การกำหนดเนื้อหาสาระ
 - 2.3 การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
 - 2.4 การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล
3. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร

4. การทดลองใช้หลักสูตร
5. การประเมินหลักสูตร
6. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2.1 ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น ไว้ดังนี้

นิคม ชมภูหลง (2544) ได้กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวล ที่โรงเรียนจัดขึ้นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยพยายามใช้ทรัพยากรท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่แท้จริง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน

ฉันท ธาตุทอง (2550) ได้กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่ท้องถิ่นสร้างขึ้นเอง หรือการพัฒนาจากหลักสูตรแกนกลาง โดยการปรับขยาย เพิ่ม หรือสร้างหลักสูตรย่อยขึ้นใหม่ โดยมีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของตน เรียนรู้อาชีพ สภาพเศรษฐกิจ สังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อนำไปแก้ปัญหา พัฒนาชีวิตของตนเอง ครอบครัวและท้องถิ่นได้

ธนกร วัฒนรักษา (2550) ได้กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน และหลักสูตรท้องถิ่นจะสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ ซึ่งผู้เรียนแสวงหาความรู้ที่ตอบสนองกับวิถีชีวิตของตนเอง ปรับตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัวและชุมชนได้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) ได้กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน วัฒนธรรม เอกลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น รวมทั้งสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้ใช่หลักสูตรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยมีการจัดมวลงประสพการณ์ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการและปัญหาของผู้เรียนและชุมชนหรือท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาชุมชนและสังคมต่อไป

2.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หรือหลักสูตรแม่บท เป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวมีลักษณะกว้าง เพื่อให้การจัดการศึกษาในประเทศไทยมีความคล้ายคลึงกัน แต่ด้วยความแตกต่างทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและลักษณะทางธรรมชาติ จึงทำให้การใช้หลักสูตรเดียวกันทั้งประเทศมีข้อจำกัดเกิดอุปสรรคและปัญหาในการใช้หลักสูตร ดังนั้น การปรับและเพิ่มเติมเนื้อหาในหลักสูตรแม่บทให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ไว้ดังนี้

สัจด์ อุทรานันท์ (2538) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีเหตุผลและความจำเป็น 2 ประการ ดังนี้

1. หลักสูตรแม่บทจากส่วนกลาง มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับชาติครอบคลุมกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในภาพรวม การนำไปใช้ไม่สามารถตอบสนองสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง
2. การพัฒนาหลักสูตรได้มีการยอมรับความสำคัญของผู้ใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก และได้มีการยอมรับว่าสมควรให้ผู้ใช่หลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย ในทางปฏิบัติถ้า

หากหลักสูตรได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในระดับชุมชนที่ไม่กว้างมาก ย่อมสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ใช้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรได้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวว่า เหตุผลและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บท ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ และกิจกรรมอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกัน ทำให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเนื้อหาสาระ และประสบการณ์ที่เป็นหลักการทั่ว ๆ ไป ไม่สามารถประมวลรายละเอียดเกี่ยวกับสาระความรู้ตามสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละแห่งได้ทั้งหมด จึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นมากที่สุด

2. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีผลโดยตรงต่อทักษะ และการดำเนินชีวิตของคนไทย ทั้งในเมืองและชนบท จึงต้องมีหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อปรับสภาพของผู้เรียนให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภูมิลำเนาท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่น ตลอดจนดำเนินชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนเองอย่างมีความสุข

3. การเรียนรู้ที่ดีควรเป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่อยู่ไกลตัว เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถดูดซับได้เร็วกว่า ดังนั้นควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริง ตามสภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นตนเอง แทนการเรียนรู้เรื่องไกลตัว ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่รู้จักตัวเอง ไม่รู้จักชีวิต ไม่เข้าใจ และไม่มีความรู้สึกที่ดีต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของตนเอง นอกจากนี้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นยังช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักความผูกพัน รวมทั้งความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

4. ทรัพยากรท้องถิ่นโดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านในชนบทของไทยมีอยู่มากมาย และมีค่าบ่งบอกถึงความสำเร็จมาเป็นเวลานาน หลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางไม่สามารถนำเอาทรัพยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้านทั้งหมดมาใช้ในการเรียนการสอนได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านอาชีพ หัตถกรรม เกษตรกรรม ดนตรี วรรณกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งมีผลให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตนเอง และสามารถนำทรัพยากรท้องถิ่นในการประกอบอาชีพได้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า การพัฒนาหลักสูตรจากส่วนกลางที่ได้เป็นหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางเป็นการกำหนด องค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการในลักษณะกว้างของ ประชาชนทั้งประเทศ เนื้อหาสาระบางอย่างไม่สามารถประมวลรายละเอียดให้สอดคล้องกับท้องถิ่น แต่ละแห่ง บางอย่างอาจไม่ตรงกับความต้องการ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้ ตรงกับสภาพเป็นจริง

กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน (2543) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมี ความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนเฉพาะเนื้อหาสาระของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามสภาพปัญหาที่เป็นจริง
2. ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
3. ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ เพื่อที่จะมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาใน ชีวิตจริงของตนเองในวันข้างหน้า รวมทั้งวิธีวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสม กับการดำเนินชีวิตของตนเอง
4. ชุมชนและภูมิปัญญาในชุมชน มีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการศึกษาในยุคปัจจุบัน เนื่องจากหลักสูตรแม่บทไม่ สามารถกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนได้ครอบคลุมทั่วทุกท้องถิ่นในประเทศไทยได้ อีกทั้งการเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำ ให้เกิดปัญหาต่อการดำรงชีวิตของผู้คน ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้การศึกษา มีความเหมาะสมกับท้องถิ่น ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว ได้เรียนรู้วิถีชีวิตจริงของ ตนเอง มีความผูกพันกับท้องถิ่น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งจะทำให้ผู้เรียน เกิดความภาคภูมิใจในการนำการพัฒนาไปสู่ชุมชนของตนเอง และเป็นหลักการนำไปสู่การพัฒนา ประเทศชาติโดยรวมต่อไป

2.3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้น ท้องถิ่นหรือชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรได้ ทั้งในลักษณะการปรับหลักสูตรแม่บท และการสร้างหลักสูตรย่อยขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น สำหรับขั้นตอนและกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้เสนอขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ไว้ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2538) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดตั้งคณะทำงาน ควรมีระหว่าง 5-8 คน และควรมีผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อย 1 คน
2. ศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับสภาพและความต้องการของสังคม
3. กำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับหลักสูตรท้องถิ่น
4. ดำเนินการเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรแกนกลาง หรือจัดสร้างกระบวนการวิชาใหม่ หากเนื้อหายังไม่ครอบคลุมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
5. ดำเนินการใช้หลักสูตร
6. ประเมินผลการใช้หลักสูตร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้หลักสูตรจะเป็นข้อมูลสำคัญในการเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรต่อไป

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอนดังนี้

1. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรมีการจัดตั้งคณะทำงานซึ่งมีประมาณ 5-8 คน และคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านเนื้อหาวิชา ด้านการสอน ด้านสภาพของท้องถิ่น และด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งบุคคลสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ วิทยากรท้องถิ่น และนักวิชาการ

2. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

คณะทำงานต้องดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

- 2.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้หลักสูตรที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสมกับท้องถิ่น

2.2 สำนวสภาพและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับพัฒนาการของด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ รวมทั้งสอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

2.3 ศึกษาทำความเข้าใจในหลักสูตรแม่บท เกี่ยวกับปรัชญา หลักการ จุดหมาย จุดประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และอื่น ๆ

2.4 วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านบุคลากร การบริหาร ความร่วมมือระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน เป็นต้น

3. การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น

ในการกำหนดจุดประสงค์ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์ของกลุ่มวิชา/กลุ่ม ประสบการณ์ เขียนด้วยภาษาที่ชัดเจน กระชับรัด และเป็นจุดประสงค์ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

4. การกำหนดเนื้อหา

คณะกรรมการกำหนดเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับวัย และพื้นฐานความรู้ เดิมของผู้เรียน มีความต่อเนื่องกับรายวิชาในชั้นต้น มีความถูกต้องทันสมัย น่าสนใจและเหมาะสมกับ เวลา

5. การกำหนดกิจกรรม

คณะกรรมการควรกำหนดกิจกรรมที่จะจัดให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยพิจารณาจากจุดประสงค์แต่ละข้ออย่างละเอียด

6. การกำหนดคาบเวลาเรียน

ในการกำหนดคาบเวลาเรียน มักถือเอาโครงสร้างของหลักสูตรแม่บท และ ปริมาณของเนื้อหาที่ผู้เรียนจะต้องเรียนเป็นเครื่องกำหนด

7. การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล

ควรกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการ วัดและประเมินผลตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

8. การจัดทำเอกสารหลักสูตร

หลังจากสร้างหรือจัดทำหลักสูตร ควรจะจัดทำเอกสารหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น

9. การตรวจสอบคุณภาพและการทดลองใช้หลักสูตร

ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อนำผลมาปรับปรุงข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้จริง

10. การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร

โดยเขียนตามแบบฟอร์มที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

11. การนำหลักสูตรไปใช้

เมื่อหลักสูตรได้รับการอนุมัติเรียบร้อยแล้ว สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรได้ทันที

12. การประเมินหลักสูตร

ในการประเมินหลักสูตรจะต้องมีการวางแผนว่าจะประเมินหลักสูตรในส่วนใดบ้าง แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำลี ทองธิว (2544) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในงานวิจัยโครงการ มัคคุเทศก์งานไม้แกะสลักและงานไม้ โรงเรียนบ้านแก้ว ชุมชนบ้านถวาย อำเภอหางดง จังหวัด เชียงใหม่ ไว้ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ อาชีพ และวิถีชีวิต ชุมชน

2. ออกแบบหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้มีส่วนร่วมในการ ถ่ายทอดความรู้และประเมินผล

3. ครูที่เกี่ยวข้องค้นคว้าข้อมูลร่วมกับชุมชนเพื่อนำมาเป็นเนื้อหาสาระในหลักสูตร ครูสร้างหลักสูตร กำหนดโครงสร้าง การบริหารจัดการ แผนการสอน สื่อการสอน แบบวัดและ ประเมินผลการเรียน

4. การวิพากษ์หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดและ ประเมินผล โดยครูและผู้เกี่ยวข้องในชุมชน และผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา และทดลองใช้ หลักสูตร

5. ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น

6. แจ้งผู้ปกครองและกรรมการหมู่บ้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอแนวร่วมในการใช้ หลักสูตรท้องถิ่น

7. ลงมือใช้หลักสูตรท้องถิ่น และประเมินผลสัมฤทธิ์ เน้นชุมชนเป็นห้องเรียน เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เน้นชุมชนเป็นแนวร่วมให้ความรู้และประเมินผล

8. ศึกษาผลกระทบโดยตรงต่อครูและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน และผลกระทบต่อชุมชนในด้านเศรษฐกิจ วิถีชีวิต ลักษณะทางกายภาพ และศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการทำงานเป็นแนวร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

9. สรุปผลกระทบเชิงบวกและลบที่มีต่อการพัฒนาความเข้มแข็งทางชุมชน และนำเสนอข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าปัจจัยอื่น ๆ ต่อ

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนของการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีดังนี้

1. ศึกษา สำรวจปัญหา สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยหลักสูตร และสภาพการใช้หลักสูตรในปัจจุบัน
3. ศึกษาแนวคิด รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดรูปแบบหลักสูตร
4. ยกร่างหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ ตลอดจนหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร
5. กำหนดจุดประสงค์ รายละเอียดของกลุ่มวิชา และรายวิชา
6. จัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน
7. ทดลองและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ปรับปรุงแก้ไข
8. ประกาศใช้หลักสูตร
9. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

อุดม เขยกิจวงศ์ (2545) ได้กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงอย่างมีคุณภาพนั้น ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จำเป็นจะต้องศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสรุปได้ ดังต่อไปนี้

1. การสำรวจสภาพปัญหาชุมชน เป็นการศึกษาข้อมูลความเป็นอยู่ของชุมชนและผู้เรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอย่างแท้จริง ผู้สำรวจสภาพปัญหาชุมชน คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและผู้เรียน ข้อมูลสภาพปัญหาชุมชนได้มาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น

1.1 ศึกษาข้อมูลโดยการสำรวจชุมชน เรียกว่า ข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูล ที่ผู้สำรวจเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากชุมชน เป็นข้อมูลที่แสดงถึงสภาพที่แท้จริงของชุมชนใน ขณะที่ผู้สำรวจเข้าไปพบเห็น

1.2 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เรียกว่า ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มี ผู้สำรวจศึกษารวบรวมไว้แล้ว เช่น ข้อมูลจากการวางแผนจุลภาค และจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ได้ รวบรวมไว้ เป็นต้น

2. การวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดความต้องการ

การวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชนเป็นกระบวนการในการนำข้อมูลจากการ สสำรวจมาจัดกลุ่มเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา และกำหนดความต้องการจากสภาพปัญหา เพื่อ นำไปสู่การจัดทำผังหลักสูตรท้องถิ่น ที่สนองต่อความต้องการชุมชนหรือผู้เรียนอย่างแท้จริง ในการ วิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชน และความต้องการของผู้เรียนได้นำวิธีการ New Participatory Technique (NP) มาใช้ ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

2.1 อภิปรายปัญหา

2.2 เขียนสภาพปัญหา

2.3 จัดกลุ่มปัญหา

2.4 ตรวจสอบปัญหา

2.5 ตั้งชื่อหัวข้อปัญหา

2.6 กำหนดความต้องการ

2.7 จัดลำดับความต้องการ

3. การทำผังหลักสูตร

ผังหลักสูตร หมายถึง กรอบแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยหัวข้อเรื่องหรือหัวข้อเนื้อหาหลักและหัวข้อย่อยที่ปรับมาจากความต้องการ และการ วิเคราะห์ปัญหาจากการสำรวจจากชุมชน หลังจากที่กำหนดความต้องการได้แล้วให้นำหัวข้อความ ต้องการมาจัดทำผังหลักสูตรท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางด้วย

การสร้างกรอบหัวข้อย่อยจำเป็นต้องวิเคราะห์และการจัดลำดับจากเนื้อหา ง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยากขึ้น หรือจัดลำดับจากความแรงต่อน้อยไปสู่เนื้อหาแรงต่อนมาก การสร้างกรอบ หัวเรื่องย่อยสามารถสร้างเพิ่มเติมได้เมื่อพบปัญหาเพิ่มเติมจากคำแนะนำความต้องการของผู้เรียน

4. การเขียนแผนการสอน

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ผู้เรียนจะรู้อะไร อยากทำอะไร และสามารถทำอะไร ครูจะต้องร่วมกับนักเรียนในการเขียนแผนการสอน ซึ่งมีกระบวนการตามลำดับ ดังนี้

4.1 การกำหนดหัวข้อเรื่อง (Theme) กำหนดจากสภาพปัญหาหรือความต้องการของชุมชน/ผู้เรียน

4.2 การเขียนสาระสำคัญ (Concept) สาระสำคัญหมายถึง บทสรุปใน ความสำคัญของเรื่อง เน้นถึงความคิดรวบยอด หลักการ ทักษะ หรือลักษณะนิสัยที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

4.3 การกำหนดขอบเขตเนื้อหา เป็นการระบุว่าหัวข้อเรื่องนี้มีความสัมพันธ์หรือบูรณาการกับวิชาใดบ้างและระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.4 การกำหนดจุดประสงค์ทั่วไปหรือจุดประสงค์ปลายทาง เป็นจุดประสงค์ที่คาดว่าเมื่อผู้เรียนจบในเนื้อหานั้น ๆ แล้วจะอย่างไร ได้บ้าง หรือมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างไรควรเขียนให้ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

4.5 การกำหนดจุดประสงค์เฉพาะ หรือจุดประสงค์นำทางเป็นจุดประสงค์ย่อยหรือเป้าหมายของการเรียนการสอนที่ปรารถนาที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ในการเรียนการสอนแต่ละหัวข้อเรื่องย่อย โดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะปฏิบัติ ทัศนคติ และกระบวนการจัดการ ซึ่งนิยมเขียนในลักษณะของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถประยุกต์สู่การเรียนรู้หรือใช้กับชีวิตจริงได้

4.6 การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ดำเนินการโดยวิธีของทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูและผู้เรียนร่วมกันแสวงหาและถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 2 ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้หรือไปปฏิบัติกับชีวิตจริง

ขั้นที่ 3 ผู้เรียนนำเสนอผลของการใช้หรือปฏิบัติ รวมทั้งการประยุกต์ความรู้ไปใช้จริง

4.7 การกำหนดสื่อการเรียนการสอน เป็นการระบุว่าในการเรียนการสอนตามหัวข้อเรื่อง (Theme) นั้น ๆ จะต้องใช้สื่ออุปกรณ์อะไรบ้าง โดยระบุตามจุดประสงค์เฉพาะเป็นรายชื่อที่ต้องใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนตามจุดประสงค์แต่ละเรื่อง ทั้งสื่อที่ค้นคว้าและสื่อประกอบการเรียนการสอน

4.8 การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดระยะเวลาให้สอดคล้องกัน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดหลักวิธีของทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach) โดยให้ความสำคัญในการเรียงลำดับกระบวนการหาความรู้ (Input) กระบวนการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับประยุกต์ใช้ (Process) และกระบวนการแสดงผลของความรู้หรือสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิต (Output)

4.9 การประเมินผล เป็นการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยดูจากผลงานของการนำความรู้ไปปฏิบัติหรือขยายความรู้โดยวิธีต่าง ๆ การให้คะแนน อาจให้คะแนนจากผลของงาน ซึ่งได้จากแฟ้มสะสมงานที่ผู้เรียนได้เก็บสะสมไว้ โดยผู้เรียนประเมินชิ้นงานของตนเอง และเลือกชิ้นงานที่ดี พอใจที่สุดไว้เพื่อประเมินต่อไป

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำหลักสูตร ซึ่งผู้บริหารจะต้องเลือกครูศึกษานิเทศก์ นักวิชาการในท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้าน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยจะต้องศึกษาสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ จากบุคคลในท้องถิ่นด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น สำรวจความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณาว่ามีส่วนใดที่ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมได้ และยังต้องวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียนด้วย เพื่อปรับปรุงให้โรงเรียนมีความพร้อมและนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อจบรายวิชานั้น ๆ ทั้งยังจะต้องเป็นจุดมุ่งหมายที่เป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดเนื้อหา นำจุดมุ่งหมายมาวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระอย่างกว้าง ๆ ให้เหมาะกับสภาพท้องถิ่นและผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดกิจกรรม โดยพิจารณาจากจุดประสงค์ ซึ่งกิจกรรมจะเน้นทักษะกระบวนการให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดคาบการเรียน ถ้ารายวิชาเป็นวิชาบังคับเลือกคาบการเรียนจะต้องเป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร ถ้าเป็นวิชาเลือกเสรี สามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่กำหนดให้เรียน ถ้าเนื้อหามากอาจจะทำเป็นหลายวิชา และมีได้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 7 กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้นำหลักสูตรไปใช้ทำการวัดและประเมินผลได้ตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตร สิ่งที่ต้องระบุคือ ในรายวิชาจะมีการวัดและประเมินผลแบบใด ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน การใช้เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้

ขั้นตอนที่ 8 จัดทำเอกสารหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม และเอกสารประกอบการเรียนการสอนต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 9 ตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้หลักสูตร ควรให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม การวัดประเมินผล และองค์ประกอบอื่น ๆ ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร วัสดุหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ว่ามีความสอดคล้องกับหลักสูตรหรือไม่ การใช้ภาษามีความชัดเจนหรือไม่ จากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างมาทดลองใช้ เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ได้จริงหรือไม่อย่างไร โดยเตรียมครูผู้สอนให้เข้าใจ มีการนิเทศติดตามและนำไปปรับปรุงก่อนนำหลักสูตรไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 10 การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร เมื่อปรับปรุงหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้มีอำนาจในการอนุมัติใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 11 นำหลักสูตรไปใช้ คณะทำงานวางแผนการใช้หลักสูตรโดยการเตรียมอบรมครูในการใช้หลักสูตร ควรจัดในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งหลังจากประชุมเสร็จผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบจะต้องทำการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูด้วย

ขั้นตอนที่ 12 ประเมินผลหลักสูตร เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรที่ใช้ได้ผลตรงตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ต้องปรับปรุงส่วนใดหรือยกเลิกหลักสูตรนั้น

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอนดังนี้

1. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
3. การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น
4. การกำหนดเนื้อหา
5. การกำหนดกิจกรรม
6. การกำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล
7. การจัดทำเอกสารหลักสูตร
8. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้
9. การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร
10. การนำหลักสูตรไปใช้
11. การประเมินผลหลักสูตร

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2545) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับคณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการเตรียมความพร้อมและศึกษาผลของกระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับคณะกรรมการหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านความสามารถในการทำงานเป็นทีม ความรู้ความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และความสามารถในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) พัฒนากระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร 2) ประเมินผลการใช้กระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผลกระบวนการเตรียมความพร้อม คือ คณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา 2 โรงเรียน จำนวน 58 คน ดำเนินการพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีม 3 วัน พัฒนาความรู้ความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา 3 วัน และพัฒนาความสามารถในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา 107 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลกระบวนการ คือ แบบวัดความสามารถในการทำงานเป็นทีม แบบวัดความรู้ความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา แบบประเมินหลักสูตรสถานศึกษา และแบบบันทึกผลการทดลองใช้กระบวนการเตรียมความพร้อม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย ด้วยสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 8 ขั้นตอน คือ 1) กระตุ้นประสบการณ์เดิม 2) ให้เหตุผลและสะท้อนความคิด 3) สรุปความคิดรวบยอดที่ได้จากการสะท้อนความคิด 4) ทดลองฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ใหม่ 5) ให้เหตุผลและสะท้อนความคิดจากการทดลองฝึกปฏิบัติ 6) สรุปความคิดรวบยอดจากการทดลองฝึกปฏิบัติ 7) วางแผนประยุกต์ใช้ความรู้ และ 8) ประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง และ 2. ผลการทดลองใช้กระบวนการเตรียมความพร้อม 1) คณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษามีความสามารถในการทำงานเป็นทีมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) คณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) คณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาหลังการทดลองสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิริณฑ์ สหเสวียนต์ (2546) ได้ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการของครูชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการของครู โดยต้องการแสดงให้เห็นถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการครูจำนวน 27 คนที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามสภาพที่เป็นจริง มีวิธีการวิจัย 3 ขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้ 1) การเลือกพื้นที่ในการวิจัย 2) การเข้าร่วมเป็นสมาชิกคนหนึ่งในพื้นที่ และ 3) การกำหนดบทบาทของผู้วิจัย วิธีการเก็บข้อมูล คือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ มีการตรวจสอบเสาะหาข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการลดทอนข้อมูล การแสดงข้อมูล และการสร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการของครูมีความคล้ายคลึงกันในภาพรวม คือ เริ่มต้นด้วยการศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเพื่อกำหนดเรื่องของหลักสูตร และมีการตรวจสอบประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนสุดท้าย แต่มีความแตกต่างในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร โดยปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการของครู ประกอบด้วย 3 กลุ่มปัจจัย คือ 1) ปัจจัยบริบทที่เอื้ออำนวย ได้แก่ ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและระบบบริหารของโรงเรียน 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ความสมัครใจในการเข้ามาทำงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครู ความสามารถในการบริหารจัดการเวลาของครู และความเคยชินกับวัฒนธรรมการทำงานแบบเดิมของครู 3) ปัจจัยเสริม/ผลักดัน ได้แก่ แกนนำในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้อำนวยการความสะอาด การมีกลุ่มโรงเรียนทำงานพัฒนาหลักสูตรในช่วงเวลาเดียวกัน และการเกิดชุมชนการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการของครู คือ ปัญหาในการจัดทำเอกสารหลักสูตร ปัญหาในการเก็บข้อมูลในท้องถิ่นเพื่อนำมาประมวลเป็นเนื้อหาของหลักสูตร ปัญหาในการกำหนดกิจกรรมในหลักสูตร และปัญหาที่เกิดจากระบบบริหารงาน รวมทั้งการเผชิญกับงานเร่งด่วนเฉพาะหน้าของโรงเรียน บทบาทของผู้อำนวยความสะดวกในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการของครู คือ 1) วางกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ครูร่วมกันพิจารณาปรับแก้ให้เหมาะสมกับบริบทการทำงานของตนเอง 2) เตรียมเอกสารเพื่อให้ความรู้พื้นฐานแก่ครูเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3) คอยกำกับไม่ให้ครูหลงประเด็นขณะดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และให้

คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 4) ถ้ามคำถามเพื่อกระตุ้นให้ครุคิดและพิจารณาเกี่ยวกับการคิดและการกระทำของตนเองให้รอบคอบขึ้น รวมทั้งเป็นผู้ฟังที่ดี 5) ให้กำลังใจและสร้างความมั่นใจให้แก่ครูในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และ 6) ให้คำแนะนำและตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบในหลักสูตรท้องถิ่นแก่ครู

ศศิวิมล จุลศิลป์ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์ใช้กระบวนการเอไอซี โดยทำการศึกษาแบบพหุกรณีศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้กระบวนการเอไอซี 2) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างสถานศึกษาที่อยู่ในเขตเมืองและนอกเขตเมือง ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและวิธีดำเนินการ องค์ประกอบที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จและแนวทางการนำรูปแบบไปใช้โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการปรับแนวคิด การมีส่วนร่วมในการสร้างจิตอาสา การมีส่วนร่วมในการสำรวจภูมิปัญญา การมีส่วนร่วมในการหาแนวทางวางแผนงาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมในการมุ่งมั่นติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในเขตเมืองและนอกเขตเมืองพบว่า ทั้งสองกรณีศึกษามีลักษณะกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และ 3) รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ณัฐติกาญจน์ สีเหนียง (2555) ได้ทำการศึกษา การสังเคราะห์ชุดความรู้ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการศึกษาของชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสังเคราะห์ชุดความรู้ท้องถิ่นจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในมิติต่าง ๆ 2) เพื่อสังเคราะห์ชุดความรู้ท้องถิ่นจากกรณีศึกษา 3) เพื่อศึกษากระบวนการนำชุดความรู้ท้องถิ่นไปจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการศึกษาของชุมชนรวมถึงปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องของชุมชนในกระบวนการจัดการเรียนรู้เนื้อหาท้องถิ่น และ 4) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เนื้อหาท้องถิ่นที่จะมีส่วนส่งเสริมการศึกษาของชุมชนต่อไป โดยวิธีการวิจัย 1) การสังเคราะห์งานวิจัย 2) การศึกษากรณีตัวอย่างโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และ 3) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า 1) ความรู้ท้องถิ่นจากการสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง 6 มิติได้เนื้อหาความรู้ท้องถิ่น ดังนี้ 1.1) มิติประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 1.2) มิติวัฒนธรรมวิถีชีวิต ภาษา ความเชื่อ ประเพณี 1.3) มิติเศรษฐกิจชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง 1.4) มิติสังคม-ทุนทางสังคม 1.5) มิติการจัดการดินน้ำป่า พิธีกรรมเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร 1.6) มิติคุณค่าและภูมิปัญญาท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ของคนที่อยู่ร่วมกัน ความสัมพันธ์ของสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งที่เป็นธรรมชาติ 2) ชุดความรู้ท้องถิ่นบ้านเอื้อมจากสืบค้นความรู้ท้องถิ่นร่วมกับชุมชนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 3) กระบวนนำชุดความรู้ท้องถิ่นไปจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 3.1) การเตรียมการประสานการมีส่วนร่วมของชุมชน 3.2) สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนร่วมกัน 3.3) กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ความรู้ท้องถิ่นบ้านเอื้อม 3.4) การร่วมกันสะท้อนความคิดเห็น กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) ปัจจัยเงื่อนไข ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนรู้เนื้อหาท้องถิ่น และ 5) แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เนื้อหาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการศึกษาของชุมชน

ศกร พรหมทา (2557) ได้ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย มีกลุ่มตัวอย่าง คือ วิทยานิพนธ์ที่พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 จนถึง พ.ศ.2557 ผู้วิจัยใช้การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ด้วยแบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1. งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ระดับประถมศึกษา ใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น

ในแต่ละหลักสูตรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 4-9 แผน เวลาสอน 20-40 ชั่วโมง นำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประมาณ 30 คน 2. องค์ความรู้ที่ได้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากการสังเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้ 1) ปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ หลักสูตร เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น บุคลากร อาคารสถานที่ สื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ 2) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีกระบวนการสร้าง ใช้ และประเมินหลักสูตร โดยครูผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาที่จัดทำหลักสูตร ทำการตรวจสอบคุณภาพ ผู้สอนคือ ผู้วิจัยหรือครู และวิทยากรท้องถิ่น จัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติภายในและนอกห้องเรียน มีการจัดทำวัสดุหลักสูตร สื่อวัสดุและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเมินผู้เรียนโดยการทดสอบก่อน-หลังเรียน ประเมินหลักสูตรจากแบบสอบถาม/แบบวัดเจตคติ 3) ผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ รูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น เป็นการปรับเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีอยู่แล้วหรือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นใหม่ เนื้อหาในหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดทักษะโดยการสาธิต แล้วลงมือปฏิบัติหรือการสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา สื่อการเรียนรู้และวัสดุหลักสูตร ได้แก่ สื่อวัสดุและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด ผู้สอนใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในระหว่างการเรียนการสอนและหลังจากการเรียนการสอน วัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบหลังเรียน แบบประเมินผลงานหรือแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และ 3. งานวิจัยที่ทำการศึกษเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นงานวิจัยที่ศึกษาสภาพทั่วไปในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ทำการศึกษาด้านแนวทางการดำเนินงาน ปัญหา และผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Gaddis (1998) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นกรณีศึกษาจากกัวซูลูเนตาล ประเทศแอฟริกาใต้ โดยวิธีการทำให้เกิดการมีส่วนร่วมรับรู้และเปิดโอกาสให้ครูนักเรียน และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีผู้เข้าร่วมโปรแกรมจำนวนมาก แต่มีผู้เข้าร่วมปฏิบัติและตัดสินใจหลักประกอบด้วยสองกลุ่ม ๆ ละ จำนวน 10 คน นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการศึกษาอาศัยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและวิธีการตีความ โดยมุ่งเน้นศึกษาลักษณะของธรรมชาติบริบทและการร่วมมือในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ลักษณะเด่นของวิธีการที่มีส่วน

ร่วมที่เกิดขึ้น คือ 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่ม โดยเปลี่ยนมาตรฐานและกฎเกณฑ์ กระบวนการเรียนการสอน 2) การระบุปัญหาและตัวอย่าง 3) การประสานงานด้วยแนวคิดทาง คณิตศาสตร์ที่เป็นแผนจัดขึ้น เพื่อติดตามปัญหาและหัวข้อคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาเสนอแนะว่า มี ลักษณะสำคัญของบทบาทของผู้พัฒนาหลักสูตรและครู 5 ประการ ที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรแบบมี ส่วนร่วม ซึ่งบทบาทดังกล่าวมีประโยชน์ต่อหลักสูตรและการสอนที่สามารถนำมาผสมผสานกันใน กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

Wither (2000) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและรากฐานหน้าที่ทาง การศึกษา มีจุดมุ่งหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมหลักสูตร ในองค์กรที่เป็นตัวแทนทางการศึกษา ชื่อ YVLEI ประกอบด้วยโรงเรียนในท้องถิ่นประจำอำเภอ จำนวน 5 โรงเรียน โครงการนี้ได้รับทุน สนับสนุนโดยกองทุนพัฒนาชนบท แอนเนนเบิร์ก ปี 1997 เพื่อสร้างหลักสูตรที่เป็นแนวคิดที่สามารถ เชื่อมโยงโรงเรียนเข้าร่วมกับชุมชนของพวกเขาได้สร้างความตระหนักร่วมกันในการบริหารชุมชนแก่ นักเรียนต่อโรงเรียนของพวกเขา และเตรียมสร้างโอกาสสำหรับนักเรียนในการช่วยเหลือสังคมของ ตนเอง โปรแกรมวิจัยนี้ใช้การประชุมวิจัยเชิงปฏิบัติการและการร่วมมือของโรงเรียนและชุมชนในการ พัฒนาหลักสูตร ประเด็นที่เป็นรากฐานว่าเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย เวลา ความ เป็นเจ้าของ การแพร่กระจายเข้าสู่โรงเรียน โครงสร้างการทำให้แบบแผนของหลักสูตร และมาตรฐาน ของเนื้อหาสาระ การสื่อสาร การจัดการด้านเวลา การศึกษาผู้ใหญ่ และการเดินทางภาคสนาม การ เข้าร่วมกิจกรรมทำให้เกิดการสร้างสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน การเปิดเผย หลักสูตรได้ถูก พัฒนาขึ้นสำหรับเด็กทุกระดับ โครงการนี้นำครู นักเรียน สมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกันเพื่อสร้างโอกาส ในการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสำหรับทุกคน หลักสูตรได้สร้างขึ้นมาโดยปราศจากการช่วยเหลือจาก ผู้เชี่ยวชาญภายนอก อีกทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีความเข้มแข็งเมื่อสมาชิกใช้ มาตรฐานเนื้อหาสาระในการออกแบบกิจกรรมตามที่พวกเขาค้นหาต้องการให้โรงเรียนได้นำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ใช้วิธีการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ และ 3) สังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การกำหนดแหล่งข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
6. การนำเสนอข้อมูล

การกำหนดแหล่งข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยสามารถกำหนดแหล่งข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้ดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พุทธศักราช 2550 จนถึงปัจจุบัน ที่สืบค้นในฐานข้อมูลออนไลน์จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ThaiLis) มีจำนวน 91 เล่ม (รายชื่องานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแสดงในภาคผนวก ค)

ซึ่งผู้วิจัยเลือกแหล่งข้อมูล โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ได้จากการสืบค้นบนฐานข้อมูลออนไลน์จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ThaiLis) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2) เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ระหว่างปีพุทธศักราช 2550 ถึงปัจจุบัน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาต้นแบบ ซึ่งผู้วิจัยเลือกสถานศึกษาต้นแบบ โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นสถานศึกษาที่เคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) เป็นสถานศึกษาที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่เอกสารหลักสูตรท้องถิ่น และเป็นเอกสารที่น่าเชื่อถือ
- 3) เป็นสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสามารถติดต่อ และบุคลากรของสถานศึกษาสามารถให้ข้อมูลได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวผู้วิจัยเอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 91 เล่ม และผู้วิจัยเป็นผู้ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบทั้ง 3 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย และสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้วยตนเอง เนื่องจากผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บนี้จะต้องมีความเที่ยงตรง และปราศจากอคติในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาตนเอง โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรียนรู้และฝึกประสบการณ์จากการเรียนรายวิชาการวิจัยเชิงคุณภาพและการพัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นความรู้เบื้องต้นในการเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในงานวิจัย ทั้งนี้ เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถดำเนินการได้สมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยจำเป็นต้องใช้เครื่องมือประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

- 1) แบบสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง สำหรับผู้บริหารและครูของสถานศึกษาต้นแบบ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษาต้นแบบ

ตอนที่ 2 ขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตัวอย่างข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

- 1) สถานศึกษาของท่านเคยได้รับรางวัลอะไร ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) สถานศึกษาของท่านมีขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นอย่างไร และมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนเป็นอย่างไร
- 3) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาของท่าน มีอะไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1) ผู้วิจัยทำการดาวน์โหลดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ฉบับสมบูรณ์ (Full text) จากฐานข้อมูลออนไลน์ ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 91 เล่ม (รายชื่องานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแสดงในภาคผนวก ค)
- 2) ผู้วิจัยทำการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทุกเล่ม
- 3) ผู้วิจัยบันทึกความถี่และหาค่าร้อยละของขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 4) ผู้วิจัยทำการศึกษาประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2. การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1) ผู้วิจัยดำเนินการค้นหาสถานศึกษาต้นแบบ ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด พบว่ามีสถานศึกษาต้นแบบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 3 แห่ง
- 2) ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู สถานศึกษาละ 2-3 ชั่วโมง

3. การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1) ผู้วิจัยทำการศึกษาผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ
- 2) ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 3) ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อและรายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญแสดงในภาคผนวก ก) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น
- 4) ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขแสดงในตารางที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นตอนกระบวนการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น	ประเด็น การปรับปรุงแก้ไข
ขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	- ควรมีหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากมีการบูร ณาการกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ขั้นตอนที่ 9 การตรวจสอบคุณภาพ ก่อนการนำไปใช้	- ควรมีการทดลองใช้หลักสูตร ก่อนการนำไปใช้จริง
ขั้นตอนที่ 11 การนำหลักสูตรท้องถิ่น ไปใช้	- ควรมีวิทยากรท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยทำการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) ของขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และสรุปรายละเอียดที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)
3. การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 91 เล่ม และผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบทั้ง 3 แห่ง เพื่อนำผลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้ค่าร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้สูตร

$$P = \frac{n \times 100}{100}$$

P	แทน	ค่าร้อยละ
n	แทน	จำนวนงานวิจัยที่มีขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
N	แทน	จำนวนงานวิจัยที่นำมาศึกษาทั้งหมด

การนำเสนอข้อมูล

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถดำเนินการนำเสนอข้อมูลในการวิจัย ได้ดังนี้

1. การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยการนำเสนอข้อมูลแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ของขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 91 เล่ม และประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2. การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง โดยการนำเสนอข้อมูลกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบทั้ง 3 แห่ง

3. การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้วิจัยนำเสนอผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในรูปแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ และ
- 3) การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ผลการศึกษากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ แบ่งเป็น

2.1 ผลการศึกษากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 1

2.2 ผลการศึกษากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 2

2.3 ผลการศึกษากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 3

2.4 ภาพรวมผลการศึกษากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษา

ต้นแบบ

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 91 เล่ม ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการศึกษาเป็นประเด็น ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของงานวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เนื้อหาที่พัฒนาขึ้น กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่มี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และเพื่อประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การสุ่มแบบอย่างง่าย การสุ่มแบบกลุ่ม และศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เนื้อหาที่พัฒนาขึ้น พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่มีเนื้อหาของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น คือ 1) การประกอบอาชีพในท้องถิ่น เช่น การเกษตร การทำอาหาร หัตถกรรม 2) ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น ด้านนาฏศิลป์ ดนตรีพื้นบ้าน ศิลปะการเล่นพื้นบ้าน ศิลปะด้านโบราณสถานและโบราณวัตถุ และ 3) คติ ความเชื่อ เช่น นิทานและตำนานพื้นบ้าน กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่มีการนำทฤษฎีและแนวคิดหลักของนักวิชาการและนักศึกษามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ 1) ทาบา 2) ไทเลอร์ 3) โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ 4) สัจจ อุทรานันท์ 5) วิชัย วงษ์ใหญ่ 6) วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช 7) นิคม ชมพูหลง 8) สำลี รักสุทธี 9) สุนีย์ ภูพันธ์ และ 10) กระทรวงศึกษาธิการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีการใช้เครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการสอน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถาม/แบบวัดเจตคติผู้เรียน แบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่ม ผลการวิจัย พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทั้ง 91 เล่ม มีผลการวิจัยที่สอดคล้องและเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ซึ่งมีรายละเอียดและตัวอย่างดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเด็น	ผลการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	ตัวอย่าง
วัตถุประสงค์ ของงานวิจัย	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่ มี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น และเพื่อประเมินหลักสูตร ท้องถิ่น	ตัวอย่างวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น “1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิ ปัญญาชาวบ้าน เรื่อง ประเพณีลากพระ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางदान สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 2) สร้างหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิ ปัญญาชาวบ้าน เรื่อง ประเพณีลากพระ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบาง दान 3) ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อ ถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง ประเพณีลากพระ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางदान 4) ประเมินผลการ ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอด ภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง ประเพณีลาก พระ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้าน บางदान”

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ประเด็น	ผลการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	ตัวอย่าง
ประชากร และกลุ่ม ตัวอย่าง	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นใช้วิธีการเลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจง การสุ่มแบบอย่าง ง่าย การสุ่มแบบกลุ่ม และศึกษาจาก กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประชากรและกลุ่ม ตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	ตัวอย่างประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น “1) ประชากรที่ใช้ในการทดลองใช้ หลักสูตรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพุนพิณพิทยาคม จังหวัดสุ ราษฎร์ธานี จำนวน 110 คน จัดเป็น 3 ห้องเรียน โดยความสามารถของ นักเรียน 2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพุนพิณพิทยา คม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2557 จำนวน 35 คน ที่ได้มา โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม”
เนื้อหาที่ พัฒนาขึ้น	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่มีเนื้อหาของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น คือ 1) การประกอบอาชีพในท้องถิ่น เช่น การเกษตร การทำอาหาร หัตถกรรม 2) ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรม เนียมประเพณี เช่น ด้านนาฏศิลป์ ดนตรีพื้นบ้าน ศิลปะการเล่น พื้นบ้าน ศิลปะด้านโบราณสถานและ โบราณวัตถุ 3) คติ ความเชื่อ เช่น นิทานและ ตำนานพื้นบ้าน	ตัวอย่างขอบเขตเนื้อหาของงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น “เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ความรู้ ทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดสุรินทร์ 2) ความรู้ เกี่ยวกับปราสาทเมืองสุรินทร์ 3) ความรู้ เกี่ยวกับตำนานและประเพณีของ ปราสาทที่สำคัญในจังหวัดสุรินทร์ และ 4) แนวทางการอนุรักษ์โบราณสถาน”

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ประเด็น	ผลการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	ตัวอย่าง
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่มีการนำทฤษฎีและแนวคิดหลักของนักวิชาการและนักศึกษามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ 1) ทาบา 2) ไทเลอร์ 3) ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ 4) สงัด อุทรานันท์ 5) วิชัย วงษ์ใหญ่ 6) วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ 7) นิคม ชมพูหลง 8) ลำลี รักสุทธิ 9) สุนีย์ ภูพันธ์ 10) กระทรวงศึกษาธิการ	ตัวอย่างกรอบแนวคิดในการวิจัยของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น “กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของนักวิชาการ และนักพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (2543) ; ไทเลอร์ (Tyler. 1950) ; ทาบา (Taba. 1962) ; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ; วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542) ; นิคม ชมพูหลง (2546) ; ลำลี รักสุทธิ (2544) ; และสุนีย์ ภูพันธ์ (2546)”

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ประเด็น	ผลการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	ตัวอย่าง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีการใช้เครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการสอน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถาม/แบบวัดเจตคติผู้เรียน แบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่ม	ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น “เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ 1) หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้ชูปยางพารา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2) แผนการสอน หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้ชูปยางพารา 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 4) แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า สำหรับใช้วัดการปฏิบัติงานระหว่างเรียน 5) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้ชูปยางพารา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา”

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ประเด็น	ผลการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	ตัวอย่าง
ผลการวิจัย	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทั้ง 91 เล่ม มีผลการวิจัยที่สอดคล้องและเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้	ตัวอย่างผลการวิจัยของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น “ 1) หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำปลาหมึกเปรี้ยว มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีได้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร 3) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกับเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 ปรากฏว่านักเรียนผ่านเกณฑ์ทุกคน และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำปลาหมึกเปรี้ยวอยู่ในระดับมากที่สุด”

1.2 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 91 เล่ม พบว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสามารถแบ่งออกเป็น 1) การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน โดยมีประเด็นขั้นตอนสำคัญที่งานวิจัยทุกเล่มดำเนินการ คือ ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน รองลงมา คือ ศึกษาหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง มีค่าร้อยละ 98.90 และศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน มีค่าร้อยละ 80.22 2) การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีประเด็นขั้นตอนสำคัญที่งานวิจัยทุกเล่มดำเนินการ คือ ศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ในขั้นตอนการศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น การกำหนดเวลาเรียน การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล การจัดทำเอกสารหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ 3) การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ โดยมีประเด็นขั้นตอนที่สำคัญที่งานวิจัยร้อยละ 93.41 ดำเนินการ คือ การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ การใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น การวัดและประเมินผล และ 4) การประเมินหลักสูตร โดยมีประเด็นขั้นตอนสำคัญที่งานวิจัยทุกเล่มดำเนินการ คือ การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร รองลงมา คือ การประเมินระหว่างใช้หลักสูตร มีค่าร้อยละ 96.70 และการประเมินหลังการใช้หลักสูตร มีค่าร้อยละ 95.60 โดยรายละเอียดแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น	ประเด็น	ความถี่	ร้อยละ
การศึกษาสภาพ หรือข้อมูลพื้นฐาน	ศึกษาหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง	90	98.90
	ศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น	91	100
	ศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน	73	80.22
	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน	91	100
การสร้างหลักสูตร ท้องถิ่น	ศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น (ในขั้นตอนการศึกษาสภาพหรือ ข้อมูลพื้นฐาน)	91	100
	ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา	91	100
	การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น	91	100
	การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น	91	100
	การกำหนดเวลาเรียน	91	100
	การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	91	100
	การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	91	100
	การจัดทำเอกสารหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้	91	100
การนำหลักสูตร ท้องถิ่นไปใช้	การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้	85	93.41
	การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้	85	93.41
	การใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น	85	93.41
	การวัดและประเมินผล	85	93.41
การประเมิน หลักสูตร	การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร	91	100
	การประเมินระหว่างใช้หลักสูตร	88	96.70
	การประเมินหลังการใช้หลักสูตร	87	95.60

รายละเอียดในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

รายละเอียดที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า

การศึกษาหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง งานวิจัยส่วนใหญ่มีการศึกษาหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นการตรวจสอบปรัชญา หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นก่อนการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น โดยศึกษาในหลาย ๆ ด้าน เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี การประกอบอาชีพ บุคคลสำคัญในท้องถิ่น ซึ่งได้ข้อมูลจากบุคคลในท้องถิ่น ผู้ปกครอง วิทยากรท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน โดยใช้วิธีการสำรวจ สอบถาม สัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรม การประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น

การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้แบบสำรวจความต้องการของผู้เรียนในการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการของผู้เรียน

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน โดยศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งได้ข้อมูลมาจากการสำรวจ การ สอบถาม การสัมภาษณ์จากผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรภายในโรงเรียน

การศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ในขั้นตอนการศึกษา สภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน) หลังจากที่ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพหรือข้อมูลพื้นฐานเรียบร้อยแล้ว จากนั้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสรุปเป็นความต้องการจำเป็นที่สามารถเป็นไปได้ สำหรับเนื้อหาสาระของหลักสูตรท้องถิ่น

การศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา งานวิจัยส่วนใหญ่ทำการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละ แห่ง เพื่อทำการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสถานศึกษานั้น ๆ

การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น โดยดูจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นจุดประสงค์เฉพาะของหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อ เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ

การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากำหนดเป็นเนื้อหา ซึ่งเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่นอาจเกี่ยวกับ ตำนานพื้นบ้าน ศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรีพื้นบ้าน วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณี โบราณสถานและโบราณวัตถุ การประกอบอาชีพในท้องถิ่น เป็นต้น

การกำหนดเวลาเรียน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีกำหนดเวลาเรียนโดยศึกษาจากหลักสูตรแม่บทและพิจารณาจากโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มีการกำหนดเวลาเรียนต่อ 1 ภาคการศึกษา มีจำนวนหน่วยกิต 0.5-1.5 หน่วยกิต

การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ งานวิจัยทุกเล่มมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ ข้อมูล คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งกำหนดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ จัดกระทำและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล งานวิจัยส่วนใหญ่กำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผลจากแบบทดสอบ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยมีเกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป

การจัดทำเอกสารหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ งานวิจัยส่วนใหญ่มีการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ คู่มือครู หนังสืออ่านประกอบ และแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ สารระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ งานวิจัยส่วนใหญ่มีวิธีสอนหรือรูปแบบการสอน โดยใช้การบรรยาย ปฏิบัติในห้องเรียน และการเรียนรู้นอกห้องเรียน เน้นการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะและการนำไปใช้จริง

การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด สื่อวัสดุอุปกรณ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิดีทัศน์ เทปบันทึกเสียง สไลด์ประกอบการบรรยาย (Power point)

การใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น สามารถแบ่งแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็น แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง วิทยากรท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน และแหล่งการเรียนรู้ที่

เป็นสถานที่ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์ สถาบันวิจัย สวนสาธารณะ สนามกีฬา สวนสัตว์ อุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษชาติ ภูเขา ทะเล แม่น้ำลำคลอง

การวัดและประเมินผล งานวิจัยส่วนใหญ่มีการวัดและประเมินผลครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แบบประเมินผลงานหรือแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของผู้เรียน

การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรก่อนการนำไปใช้) มีการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ ประมาณ 3-5 คน โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และศึกษานิเทศก์

การประเมินระหว่างใช้หลักสูตร งานวิจัยส่วนใหญ่มีการประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรโดยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน และแบบวัดทักษะการปฏิบัติงานของผู้เรียนระหว่างดำเนินการจัดการเรียนการสอน

การประเมินหลังการใช้หลักสูตร งานวิจัยส่วนใหญ่มีการประเมินหลังการใช้หลักสูตรโดยใช้แบบทดสอบเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดเจตคติ/แบบสอบถามความพึงพอใจจากผู้เรียน ผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ

2.1 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 1

ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 1 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู จำนวน 3 คน พบว่า สถานศึกษาต้นแบบ 1 เคยได้รับรางวัล 1 โรงเรียน 1 นวัตกรรม หลักสูตรข้าวพืชเศรษฐกิจในเขตหนองจอก จากคุรุสภา พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น ซึ่งในปัจจุบันยังมีการดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นอยู่ โดยจัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีรายละเอียดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดประชุมคณะผู้บริหารและครู เพื่อแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยแต่งตั้งหัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งไม่ใช่ผู้รับผิดชอบคนเดียวกับหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นยังประกอบด้วยครูจากกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และครูจากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “โรงเรียนของเราจะมีหัวหน้างานทางด้านหลักสูตรท้องถิ่นโดยเฉพาะ ซึ่งจะเป็นคนละคนกับหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษาต้องรับผิดชอบในหลายงานแล้ว อีกทั้งงานด้านหลักสูตรท้องถิ่นก็มีรายละเอียดที่เยอะเหมือนกัน ดังนั้นผู้อำนวยการจึงแต่งตั้งหัวหน้างานทั้ง 2 งานเป็นคนละคนกัน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “มีคุณครูที่อาสาขอเป็นคณะกรรมการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพราะเห็นว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญ และพวกเขาอยากที่จะลงมือปฏิบัติทั้งทางด้านการจัดทำเอกสารและการปฏิบัติการสอนหลักสูตรท้องถิ่น”

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน พบว่า สถานศึกษาต้นแบบ 1 มีบุคคลสำคัญต่อโรงเรียน คือ เจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ในด้านสถานที่ตั้งโรงเรียน ตั้งอยู่ในสนามกอล์ฟ ซึ่งการเดินทางเข้า-ออก จะต้องผ่านสนามกอล์ฟสุวรรณภูมิ กอล์ฟ แอนด์คันทรีคลับ จากการศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น พบว่า ชุมชน

ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ทำนา ซึ่งทางชุมชนต้องการให้ทางโรงเรียนจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทำนา เพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพของคนในชุมชน และคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้ศึกษาความต้องการของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่อยากเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชน/ท้องถิ่นของตนเอง และประวัติความเป็นมาของโรงเรียน

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “เนื่องจากสถานที่ตั้งของโรงเรียนเราอยู่ท่ามกลางสนามกอล์ฟ และทุ่งนา ดังนั้นพอเราทำการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการของชุมชน ก็พบว่า ชุมชนต้องการให้ลูกหลานของตนได้ศึกษาเกี่ยวกับนาข้าว ตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนกระทั่งสร้างผลิตภัณฑ์ต่อยอด อีกทั้งชุมชนก็อยากให้ลูกหลานได้เรียนกีฬากอล์ฟ และส่วนประกอบต่าง ๆ ในสนามกอล์ฟ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “จริง ๆ แล้วโรงเรียนของเราจะต้องมีการจัดการศึกษาเกี่ยวกับเจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) เนื่องจากโรงเรียนของเราเป็นโรงเรียนในเครือข่าย ดังนั้นนักเรียนก็จะมี ความผูกพันและอยากที่จะศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโรงเรียน และบุคคลสำคัญของโรงเรียนเรา”

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “หลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนเราจะจัดให้กับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ดังนั้นเราก็จะมีการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นมาใหม่ เดี่ยวคุณครูนำเล่มหลักสูตรท้องถิ่นมาเปิดให้ดูว่าหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนเรามีการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่นโดยเฉพาะจริง ๆ ซึ่งจุดประสงค์จะครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน อาทิเช่น เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการเกี่ยวกับการปลูกข้าว เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการทำนา และเพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักในการทำนา เป็นต้น”

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น จากขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยกำหนดเนื้อหาแบ่งเป็น 3 เรื่อง คือ 1) เจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2) กอล์ฟ และ 3) ข้าว

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “หลังจากที่วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ แล้ว เราจึงกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น โดย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนเกี่ยวกับเจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรียนเกี่ยวกับกอล์ฟ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนเกี่ยวกับข้าว”

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดเวลาเรียน

หลักสูตรท้องถิ่นทั้ง 3 เรื่อง จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม กำหนดให้มีหน่วยกิต 0.5 หน่วยกิต / 1 คาบต่อสัปดาห์

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “เรากำหนดเวลาเรียนซึ่งดูจากความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้นเราจึงกำหนดให้เรียนหลักสูตรท้องถิ่นเป็นรายวิชาเพิ่มเติม เทอมละ 0.5 หน่วยกิต”

ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้ทำการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยพิจารณาจากจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้จะมีทั้งในห้องเรียนและจากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน อีกทั้งมีวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้เพิ่มเติมถึงการลงมือปฏิบัติจริงในแต่ละเรื่อง

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “เรามีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “จะต้องกำหนดให้มีการศึกษานอกห้องเรียน และมีวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้เพิ่มเติม”

ขั้นตอนที่ 7 การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล

การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล ต้องครอบคลุมจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย โดยเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “เราจะมีวิธีการกำหนดวิธีและการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งต้องครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน เช่น มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินทักษะการเล่นกีฬากอล์ฟ เนื่องจากกีฬาชนิดนี้ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้จัดการเรียนการสอนกัน จึงไม่ค่อยมีเกณฑ์การประเมินที่เป็นส่วนกลาง”

ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น แบ่งครูรับผิดชอบจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กอล์ฟ และแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ข้าว

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “คุณครูที่รับผิดชอบสอนในรายวิชาต่าง ๆ จะเป็นผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ เพื่อให้ได้มีการวางแผน และรู้แนวทางในการสอน”

ขั้นตอนที่ 9 การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร

หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นำหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา ในการขออนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “หลังจากที่จัดทำแผนเรียบร้อยแล้ว หัวหน้างานหลักสูตรท้องถิ่นจะนำบันทึกข้อความและแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาอนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่น”

ขั้นตอนที่ 10 การนำหลักสูตรไปใช้

ครูผู้รับผิดชอบจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละเรื่อง ดำเนินการใช้หลักสูตร โดยจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับข่าว เวลาที่ครูพานักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้สถานที่จริง คุณครูจะติดต่อวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนเพิ่มเติม และให้วิทยากรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้กับนักเรียนด้วย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “ในการสอนเรื่อง กอล์ฟ จะมีการพานักเรียนไปเรียนที่สนามกอล์ฟ ไม่ใช่แค่การสอนให้นักเรียนตีกอล์ฟเป็น แต่เราสอนทั้งอาชีพที่พบบ่อยเกี่ยวกับกีฬา กอล์ฟ ลักษณะทางกายภาพ การจัดการสิ่งแวดล้อม”

ขั้นตอนที่ 11 การประเมินหลักสูตร

สถานศึกษาต้นแบบ 1 มีการประเมินหลักสูตรจากการตอบแบบสอบถามของผู้เรียน และผู้ปกครอง

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “พอจบภาคการศึกษา โรงเรียนจะมีการประเมินหลักสูตรจากการตอบแบบสอบถามของผู้เรียน และผู้ปกครอง”

ขั้นตอนที่ 12 การปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นำผลการประเมินจากขั้นตอนที่ 11 มาวิเคราะห์ และปรับปรุงแก้ไขพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้หลักสูตรท้องถิ่นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “เราจะมีการจัดประชุมรวมกันของคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นมาวิเคราะห์ และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง”

จากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาดั้งแบบ 1 ซึ่งประกอบด้วย 12 ขั้นตอน ผู้วิจัยขอนำเสนอในรูปแบบแผนภาพ ดังภาพที่ 3 ดังนี้



ภาพที่ 2 แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาดั้งแบบ 1

2.2 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 2

ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 2 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู จำนวน 3 คน พบว่า สถานศึกษาต้นแบบ 2 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับโครงการยุวชนชาวนาตามแนวพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง นาข้าว และในปัจจุบันได้ดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยจัดทำในรูปแบบบูรณาการเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่นเข้าไปในแต่ละรายวิชาพื้นฐาน โดยมีรายละเอียดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

เนื่องจากสถานศึกษาต้นแบบ 2 มีผู้บริหาร จำนวน 1 คน และ ครู จำนวน 5 คน ดังนั้นทั้งผู้บริหารและคณะครู จึงร่วมกันเป็นคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “บุคลากรของโรงเรียนเรามีจำนวนน้อยมาก ผู้บริหารร่วมกับคุณครู รวมแล้วมีจำนวน 6 คน ดังนั้นทุกคนจึงเป็นคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีผู้อำนวยการเป็นหัวหน้างานหลักสูตรท้องถิ่น”

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชน โดยการออกพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลในชุมชน/ท้องถิ่น เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น พบว่าชุมชน/ท้องถิ่น ต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษาเกี่ยวกับการทำนา เพื่อเป็นกับอนุรักษ์และปลูกจิตสำนึกเกี่ยวกับการทำนาให้กับลูกหลานของตน อีกทั้งมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่อยากเรียนเกี่ยวกับนาข้าว

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “เวลาออกเยี่ยมบ้านนักเรียน คุณครูก็จะมีคำถามเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าชุมชนท้องถิ่นมีพื้นที่นาเยอะ แต่ส่วนใหญ่ปล่อยทิ้ง จึงอยากให้ทางโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับนาข้าว”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “จากการสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับว่า ถ้าต้องเรียนเกี่ยวกับท้องถิ่น นักเรียนอยากเรียนเรื่องอะไรมากที่สุด ปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ตอบว่าอยากเรียนเกี่ยวกับนาข้าว”

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น

คณะกรรมการเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น โดยนำ ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมาเป็นตัวกำหนด

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “โรงเรียนจำเป็นต้องมีการจัดทำเล่มหลักสูตรท้องถิ่น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่นเอาไว้ด้วย ซึ่งเราจะยึดจากผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้หลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน/ท้องถิ่น”

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น

คณะกรรมการเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น จากขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับ นาข้าว โดยบูรณาการในรายวิชา พื้นฐาน

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “เราจะยึดผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ดังนั้นเราจึงกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น เกี่ยวกับนาข้าว”

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดเวลาเรียน

เนื่องจากการบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นลงในรายวิชาพื้นฐาน ดังนั้นเวลาเรียนจึงยึดตามรายวิชาพื้นฐาน

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “โรงเรียนของเราจะจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นสู่รายวิชาพื้นฐาน ดังนั้นการกำหนดเวลาเรียนจึงยึดตามรายวิชาพื้นฐาน แล้วแต่ว่าคุณครูทำไ้จะบูรณาการลงไปในรายวิชาพื้นฐานใด”

ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง นาข้าว จะบูรณาการไปในแต่ละรายวิชาพื้นฐาน โดยเน้นการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง และเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “เราจะกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการออกนอกห้องเรียน สู่แหล่งการเรียนรู้จริง”

ขั้นตอนที่ 7 การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล

การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล ต้องครอบคลุมจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน พุทธิ
พิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “สำหรับวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล จะยึดตามรายวิชาพื้นฐาน
จะต้องครอบคลุมจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน และเน้นการประเมินตามสภาพจริง”

ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ
หลักสูตรท้องถิ่น

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “จะมีการประชุมเพื่อให้คุณครูทุกคนมาร่วมกันเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น”

ขั้นตอนที่ 9 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น
ให้ศึกษานิเทศก์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “หลังจากที่เราเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว เราก็จะเชิญ
ศึกษานิเทศก์ประจำเขตมาเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เพื่อจะได้รู้ว่ามีข้อบกพร่องประการใด
จะได้แก้ไขได้ทันก่อนนำไปใช้จริง”

ขั้นตอนที่ 10 การนำหลักสูตรไปใช้

ครูผู้รับผิดชอบแต่ละรายวิชา ดำเนินการใช้หลักสูตร โดยจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “การจัดการเรียนการสอนบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น เราจะพานักเรียน ออกนอกห้องเรียน โดยให้นักเรียนเดินกันเป็นขบวนเพื่อไปศึกษานาข้าว ซึ่งระหว่างทาง คุณครูก็จะ ฝึกเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง ฝึกการตั้งคำถาม ฝึกการนับเลข เป็นต้น”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จะได้เรียนเกี่ยวกับการเกี่ยวข้าวจริง ๆ และ จะมีวิทยากรท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน มาสาธิตและร่วมกันทำกิจกรรมออกปาก ซึ่งเป็นการร่วมด้วย ช่วยกันในการเกี่ยวข้าว”

ขั้นตอนที่ 11 การประเมินหลักสูตร

สถานศึกษาต้นแบบ 2 ประเมินหลักสูตรจากแบบสอบถามผู้ปกครอง

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “เราจะมีการจัดประชุมผู้ปกครอง ดังนั้นจะมีการสอบถามความพึงพอใจ เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นอยู่แล้ว และขอข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้วย”

ขั้นตอนที่ 12 การปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นำผลการประเมินหลักสูตร มาวิเคราะห์และทำการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาหลักสูตร

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “เราจะนำผลการประเมินมาเป็นประเด็นในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข หลักสูตรท้องถิ่นอยู่ทุกภาคเรียน จนปัจจุบันนี้เรายังพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง”

จากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาดั้งแบบ 2 ซึ่งประกอบด้วย 12 ขั้นตอน ผู้วิจัยขอนำเสนอในรูปแบบแผนภาพ ดังภาพที่ 3 ดังนี้



ภาพที่ 3 แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาดั้งแบบ 2

2.3 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 3

ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาต้นแบบ 3 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู จำนวน 3 คน พบว่า สถานศึกษาต้นแบบ 3 เคยได้ทำการวิจัยและตีพิมพ์เผยแพร่เกี่ยวกับโครงการการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นโครงการวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และในปัจจุบันทางโรงเรียนยังดำเนินการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เกี่ยวกับหลักสูตรไต่ศึกษา ซึ่งเป็นการบูรณาการแบบสหวิทยาการทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง โดยมีรายละเอียดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้บริหารมีการจัดตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา ทำหน้าที่ในการรวบรวมเอกสารจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น อีกทั้งมีการแต่งตั้งคณะผู้ประสานงาน เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากรท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “ผู้รับผิดชอบเป็นหัวหน้างานหลักสูตรท้องถิ่น ก็คือหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะมีหน้าที่ในการวางแผน กำกับดูแลรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ของหลักสูตรท้องถิ่น และจะมีการแต่งตั้งคณะผู้ประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากรท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการประชุม และกำหนดบทบาทหน้าที่”

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

สถานศึกษาต้นแบบ 3 มีการจัดเวทีวิเคราะห์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียน ตัวแทนองค์กรชุมชน ตัวแทนภูมิปัญญาต่าง ๆ องค์กรเอกชน หน่วยงานภาครัฐ เป็นผู้เข้าร่วมเวที เพื่อร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาในปัจจุบัน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนเป็นชาวไทยใหญ่ ดังนั้นผู้เข้าร่วมเวทีจึงต้องการให้นักเรียนได้ศึกษาและร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภาษาและวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “ด้านการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนของเราก็จะมีการจัดเวทีประชุม โดยมีผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน องค์กรชุมชน ตัวแทน

ภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ องค์กรเอกชน หน่วยงานภาครัฐ เพื่อร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาในปัจจุบัน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “จากการประชุม พบว่า ท้องถิ่น/ชุมชนต้องการให้มีการอนุรักษ์ สืบทอด ภาษาและวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่ไว้ ซึ่งในปัจจุบันเด็กรุ่นใหม่ไม่ค่อยรู้จักเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของชาวไทยใหญ่”

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น

คณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “เรามีการร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น และจะต้องครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน”

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น

คณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น จากขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยกำหนดเนื้อหาเป็น หลักสูตรไต่ศึกษา

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “เราจึงกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น เป็นประเด็นเกี่ยวกับชาวไทยใหญ่ จึงตั้งเป็นหลักสูตรไต่ศึกษา”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “หลักสูตรไต่ศึกษา จะมีหน่วยย่อย สมัยก่อนมี 13 หน่วย แต่ปัจจุบันเหลืออยู่ 9 หน่วย”

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดเวลาเรียน

หลักสูตรไต่ศึกษา เป็นการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นเข้ากับทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง ดังนั้นเวลาเรียนจะยึดตามรายวิชาพื้นฐาน

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “เนื่องจากเราจัดหลักสูตรท้องถิ่น เป็นแบบการบูรณาการเข้ากับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง ดังนั้นการกำหนดเวลาเรียนก็จะยึดตามรายวิชาพื้นฐาน”

ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

คณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้เชิญครูภูมิปัญญา ทั้ง 7 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มอาหารพื้นบ้าน กลุ่มการแสดงพื้นบ้าน กลุ่มพิธีกรรม ความเชื่อ ประเพณี กลุ่มภาษาไทยใหญ่ กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน กลุ่มสิ่งแวดล้อม และกลุ่มประวัติความเป็นมาของแม่ฮ่องสอน มาร่วมกันกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่จะบูรณาการลงไปในกลุ่มวิชาหลัก

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “ฝ่ายติดต่อประสานงาน จะเชิญครูภูมิปัญญามาร่วมกันกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูภูมิปัญญาประกอบด้วย กลุ่มอาหารพื้นบ้าน กลุ่มการแสดงพื้นบ้าน กลุ่มพิธีกรรม ความเชื่อ ประเพณี กลุ่มภาษาไทยใหญ่ กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน กลุ่มสิ่งแวดล้อม และกลุ่มประวัติความเป็นมาของแม่ฮ่องสอน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “โดยเราจะดูว่าวิชาใด ระดับชั้นใด เหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบใด และลักษณะใดที่จะเหมาะสมกับการบูรณาการ”

ขั้นตอนที่ 7 การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล

การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล ต้องครอบคลุมจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล เราจะเน้นการวัดประเมินตามสภาพจริง”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “กำหนดให้มีการประเมินครบทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย”

ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นผู้รวบรวมแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น จากครูผู้รับผิดชอบสอนในรายวิชาต่าง ๆ

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “ครูผู้รับผิดชอบสอนจะเป็นผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยยึดรูปแบบแผนของโรงเรียน แต่จะเพิ่มหัวข้อการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นลงไป และเมื่อทำแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จก็จะนำเสนอให้กับหัวหน้างานหลักสูตรท้องถิ่น”

ขั้นตอนที่ 9 การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร

คณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นำเสนอหลักสูตรกับคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและรับฟังข้อเสนอแนะ

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “เนื่องจากโรงเรียนเราขึ้นกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้นจะมีการเสนอขอเพื่ออนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่นด้วย”

ขั้นตอนที่ 10 การนำหลักสูตรไปใช้

ครูผู้รับผิดชอบจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละเรื่อง ดำเนินการใช้หลักสูตร โดยจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “ในการจัดการเรียนการสอน ครูจะสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น โดนเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีครูภูมิปัญญามาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น วิชาภาษาไทย ก็จะมีการให้นักเรียนได้เรียนรู้คำเฉพาะถิ่นชาวไทยใหญ่จากปราชญ์ชาวบ้าน โดยการเชิญครูภูมิปัญญามาเป็นวิทยากรให้ความรู้เพิ่มเติม และบางรายวิชามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน อาทิเช่น ให้นักเรียนได้เรียนรู้พระพุทธศาสนา โดยพานักเรียนเดินขบวนต่อแถวทัศนศึกษาไปยังพระธาตุดอยกองมู เป็นต้น”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “ครูจะใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย ถ้าเป็นวิชาวิทยาศาสตร์ ก็จะใช้โครงงานเข้ามาร่วมด้วย โดยให้นักเรียนศึกษาปัญหา และทำการทดลองเกี่ยวกับท้องถิ่นของเรา อีกทั้งเมื่อเรียนเรื่องพืช เราก็จะมีการสอดแทรกพืชสมุนไพรท้องถิ่นและสรรพคุณต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักพืชสมุนไพรท้องถิ่นและร่วมกันปลูกอนุรักษ์พันธุ์พืชไว้”

ขั้นตอนที่ 11 การประเมินหลักสูตร

คณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีการจัดเวทีประชุม เพื่อการประเมินความพึงพอใจจากผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น โดยเน้นการมีส่วนร่วม และรับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1: “เมื่อจบภาคการศึกษา ทางโรงเรียนจะมีการจัดเวทีประชุมผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น อาทิเช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครูภูมิปัญญาทั้ง 7 กลุ่ม ตัวแทนนักเรียน เป็นต้น”

ผู้ให้สัมภาษณ์ 2: “ซึ่งการประชุมจะเน้นการพูดคุย ชักถาม รับฟังข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น ตอนแรกก็จะมีไม่ค่อยมีใครกล้าพูดหรือเสนออะไร ดังนั้นเราก็จะเริ่มจากครูผู้สอน ว่าปัญหาในการจัดการเรียนการสอนมีอะไรบ้าง หลังจากนั้นเราก็ได้ข้อเสนอแนะมากมายจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น”

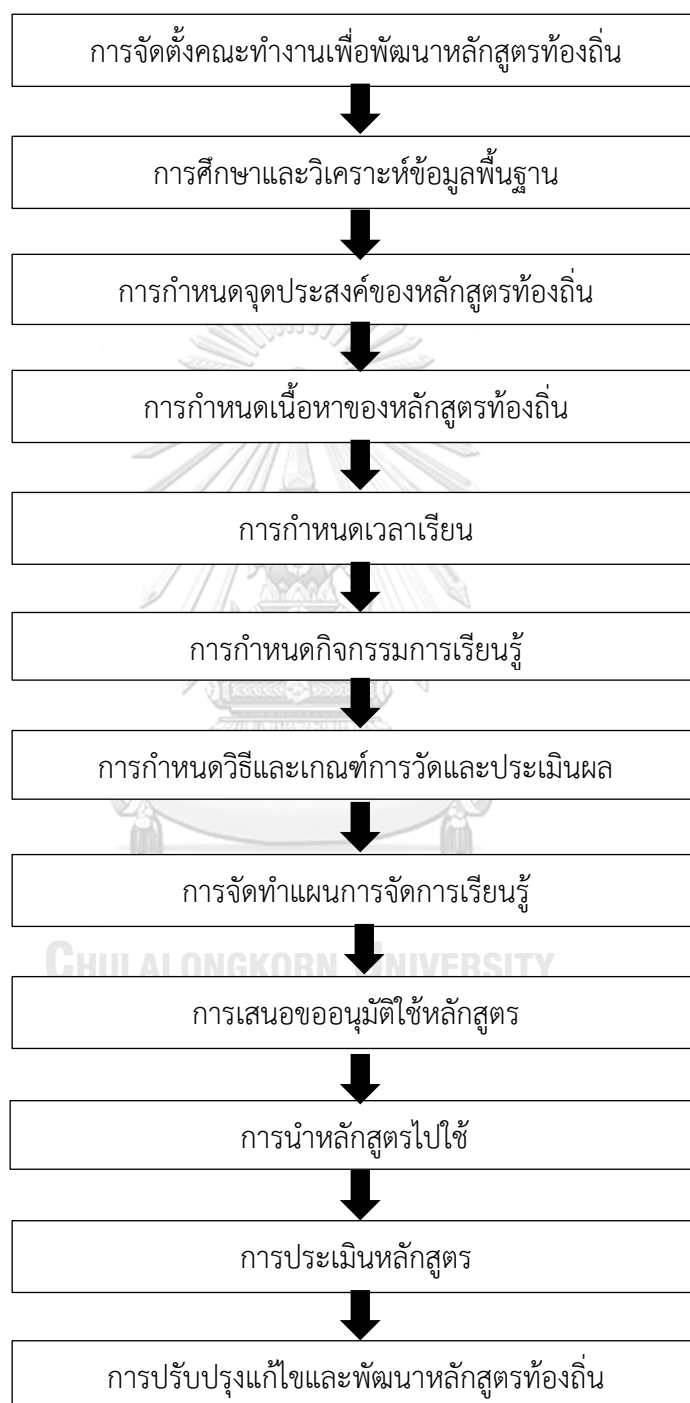
ขั้นตอนที่ 12 การปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นำผลการประเมินจากขั้นตอนที่ 11 มาวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไข พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อดำเนินการในปีต่อไป

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3: “เราจะมีการจัดประชุมคณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อมาร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ทั้งที่ประสบความสำเร็จ และที่บกพร่อง รวมถึงผลจากการจัดเวทีประชุมประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาในปรการศึกษาต่อไป”

จากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาด้านแบบ 3 ซึ่งประกอบด้วย 12 ขั้นตอน ผู้วิจัยขอนำเสนอในรูปแบบแผนภาพ ดังภาพที่ 4 ดังนี้



ภาพที่ 4 แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาด้านแบบ 3

2.4 ภาพรวมผลการศึกษาระบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ

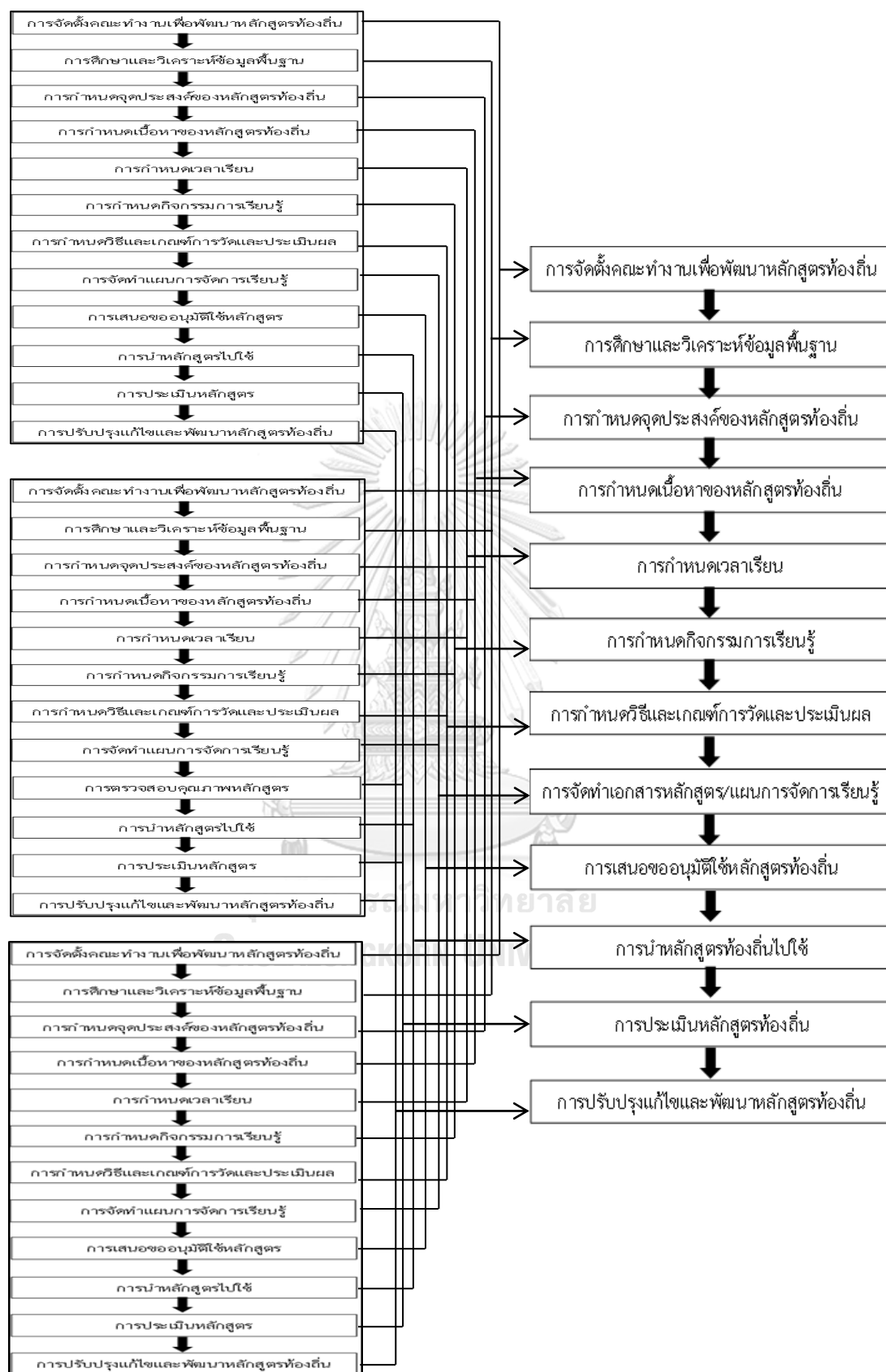
ภาพรวมผลการศึกษาระบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบทั้ง 3 แห่งพบว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่สถานศึกษาต้นแบบทั้ง 3 แห่งดำเนินการปฏิบัติประกอบด้วย การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น การกำหนดเวลาเรียน การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล การจัดทำเอกสารหลักสูตร/แผนการจัดการเรียนรู้ การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่น การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่สถานศึกษาต้นแบบ 2 แห่งดำเนินการปฏิบัติ และอีก 1 แห่งไม่ปฏิบัติ คือ การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่น และขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่สถานศึกษาต้นแบบ 1 แห่งดำเนินการปฏิบัติ และอีก 2 แห่งไม่ปฏิบัติ คือ การตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้ โดยรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาด้านแบบ

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	สถานศึกษา ต้นแบบ 1	สถานศึกษา ต้นแบบ 2	สถานศึกษา ต้นแบบ 3
การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	✓	✓	✓
การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	✓	✓	✓
การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น	✓	✓	✓
การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น	✓	✓	✓
การกำหนดเวลาเรียน	✓	✓	✓
การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	✓	✓	✓
การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล	✓	✓	✓
การจัดทำเอกสารหลักสูตร/แผนการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓
การตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้	×	✓	×
การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่น	✓	×	✓
การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้	✓	✓	✓
การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น	✓	✓	✓
การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	✓	✓	✓

หมายเหตุ : เครื่องหมาย ✓ หมายถึง สถานศึกษาด้านแบบมีการปฏิบัติ

เครื่องหมาย × หมายถึง สถานศึกษาด้านแบบไม่มีการปฏิบัติ



ภาพที่ 5 แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาด้านแบบ

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากสถานศึกษาต้นแบบ ผู้วิจัยนำเสนอผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งควรประกอบด้วย หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้รับผิดชอบปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น และทีมงานผู้ประสานงานกับวิทยากรท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นขั้นตอนที่จะได้มาซึ่งกรอบเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งเนื้อหาสาระหลักสูตรท้องถิ่นอาจเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหา เหตุการณ์สำคัญในท้องถิ่น และการพัฒนาท้องถิ่น โดยคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ควรจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น ควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียน ตัวแทนชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน/วิทยากรท้องถิ่น เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรศึกษาหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง และวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน เพื่อประเมินแนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ การสร้างรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ หรือการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น

รายละเอียดแบ่งตามลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

3.1 การสร้างรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

3.2 การบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง ยึดจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชาหลัก ตามหลักสูตรแกนกลาง และบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรท้องถิ่นลงในจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านใดด้านหนึ่ง หรือครบทั้ง 3 ด้านก็ได้

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น โดยศึกษาจากกรอบเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น ที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดเวลาเรียน

รายละเอียดแบ่งตามลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

5.1 การสร้างรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกำหนดเวลาเรียนโดยยึดว่า รายวิชาเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมานั้น อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด หรือจัดเป็นกิจกรรมชุมนุม

5.2 การบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง ใช้เวลาเรียนของรายวิชาหลัก ตามหลักสูตรแกนกลาง

ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

รายละเอียดแบ่งตามลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

6.1 การสร้างรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยพิจารณาจากจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีทั้งในห้องเรียนและจากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน อีกทั้งควรมีวิพากษ์ท้องถิ่นมาให้ความรู้เพิ่มเติมถึงการปฏิบัติจริงในแต่ละเรื่อง

6.2 การบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ อาจจะกำหนดเป็นการปรับหรือเพิ่มรายละเอียดของเนื้อหาวิชาหลัก การปรับปรุงหรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม หรือการใช้ครูภูมิปัญญาเข้ามาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 7 การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรกำหนดวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้ชัดเจน ครอบคลุมจุดประสงค์พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน

ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำเอกสารหลักสูตรท้องถิ่น

รายละเอียดแบ่งตามลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

8.1 การสร้างรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจัดทำเอกสารหลักสูตรท้องถิ่น เช่น คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู และสื่อต่างๆ

8.2 การบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น เพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นในคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา ของรายวิชาหลักตามหลักสูตรแกนกลาง และสื่อต่างๆ

ขั้นตอนที่ 9 การตรวจสอบคุณภาพก่อนการนำไปใช้

เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่นและเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ก่อนการนำไปใช้จริง เพื่อให้คณะทำงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหลักสูตรท้องถิ่นและเอกสารหลักสูตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมิน ศิษยานุเทศ์ หรือวิทยากรท้องถิ่น เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 10 การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่น

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เสนอต่อผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขออนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 11 การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ ในการดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ครูผู้รับผิดชอบปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น ดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น และคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของครูผู้รับผิดชอบสอน

ขั้นตอนที่ 12 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

12.1 การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินหลังจากได้วางแผนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมิน รวมไปถึงวิทยากรท้องถิ่น

12.2 การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินที่ยึดหลักการและเหตุผลในชั้นวางแผนเป็นหลัก แล้วพิจารณาว่าการดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นและการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างไรบ้าง เป้าหมายของการประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรเพื่อที่จะช่วยให้พิจารณาวิเคราะห์และปรับปรุงการดำเนินการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สมเหตุสมผลกับหลักการและเหตุผลในชั้นการวางแผนหลักสูตรท้องถิ่น โดยผู้ประเมินอาจเป็น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ วิทยากรท้องถิ่น และนักเรียน

12.3 การประเมินหลังการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรียบร้อยแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้บริหาร ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ วิทยากรท้องถิ่น ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นต่อไป

ขั้นตอนที่ 13 การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนำผลการประเมินหลักสูตร มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในประเด็นต่าง ๆ ของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในปีต่อไปมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

จากขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นจากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากสถานศึกษาต้นแบบ พบว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย 13 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอในรูปแบบแผนภาพ ดังภาพที่ 6



ภาพที่ 6 แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ และ 3) เพื่อสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ.2550 จนถึงปัจจุบัน ที่ได้จากการสืบค้นบนฐานข้อมูลออนไลน์จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ThaiLis) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 91 เล่ม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาต้นแบบ จำนวน 3 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์คัดเลือกสถานศึกษาต้นแบบดังนี้ 1) เป็นสถานศึกษาที่เคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น 2) เป็นสถานศึกษาที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่เอกสารหลักสูตรท้องถิ่น และเป็นเอกสารที่น่าเชื่อถือ และ 3) เป็นสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสามารถติดต่อ และสถานศึกษาสามารถให้ข้อมูลได้

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สรุปผลการวิจัย โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้ 1) การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยทำการดาวน์โหลดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของแต่ละเล่ม และนำข้อมูลจากการศึกษามาแจกแจงความถี่ และคิดร้อยละ 2) การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ ผู้วิจัยสำรวจและเลือกกลุ่มเป้าหมายสถานศึกษาต้นแบบ ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของแต่ละสถานศึกษา โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นประสบความสำเร็จ และ 3) การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยนำผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากสถานศึกษาต้นแบบ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ออกมาเป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และ

ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้แบ่งการสรุปผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 91 เล่ม สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสามารถแบ่งออกเป็น 1) การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน โดยมีประเด็นขั้นตอนสำคัญที่งานวิจัยทุกเล่มดำเนินการ คือ ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน รองลงมา คือ ศึกษาหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง และศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน 2) การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีประเด็นขั้นตอนสำคัญที่งานวิจัยทุกเล่มดำเนินการ คือ ศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ในขั้นตอนการศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น การกำหนดเวลาเรียน การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล การจัดทำเอกสารหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ 3) การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ โดยมีประเด็นขั้นตอนที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ การใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น การวัดและประเมินผล และ 4) การประเมินหลักสูตร โดยมีประเด็นขั้นตอนสำคัญที่งานวิจัยทุกเล่มดำเนินการ คือ การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร รองลงมา คือ การประเมินระหว่างใช้หลักสูตร และการประเมินหลังการใช้

ตอนที่ 2 การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ

จากการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบ จำนวน 3 แห่ง สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 3) การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น 4) การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น 5) การกำหนดเวลาเรียน 6) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล 8) การจัดทำเอกสารหลักสูตร/แผนการจัดการเรียนรู้ 9) การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่น 10) การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ 11) การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น และ 12) การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 3 การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

จากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากสถานศึกษาต้นแบบ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอนดังนี้ 1) การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน จากหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง สภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น ความต้องการของผู้เรียน และข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน 3) การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น ให้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย 4) การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น โดยศึกษาจากกรอบเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นที่ได้จากขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 5) การกำหนดเวลาเรียน โดยยึดลักษณะรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ว่าเป็นการสร้างรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ หรือการบูรณาการเข้ากับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง 6) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 7) การกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้ 8) การจัดทำเอกสารหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู และสื่อ 9) การตรวจสอบคุณภาพก่อนการนำไปใช้ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดและประเมินผลศึกษานิเทศก์ หรือวิทยากรท้องถิ่น 10) การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตรท้องถิ่น 11) การนำหลักสูตร

ท้องถิ่นไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น 12) การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ควรมีการประเมินก่อนการใช้หลักสูตร ระหว่างการใช้หลักสูตร และหลังการใช้หลักสูตร 13) การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยเป็นประเด็นในการอภิปรายได้ดังนี้

จากการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จะเห็นได้ว่า ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กรอบเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น และการติดตามและประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดของแต่ละประเด็นดังนี้

1) ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งจากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ายังขาดความชัดเจนในการกำหนดบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในขณะที่จากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาต้นแบบทุกแห่ง พบว่า มีประเด็นและขั้นตอนที่สำคัญเกี่ยวกับการกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจาก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในแต่ละเล่ม ผู้วิจัยส่วนใหญ่อาจยึดตามกรอบทฤษฎีของการพัฒนาหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งในทางปฏิบัติจริงนั้น ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรเป็นทั้งบุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู ผู้รับผิดชอบปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น และทีมงานผู้ประสานงานกับชุมชน/ท้องถิ่น และบุคลากรนอกสถานศึกษา อาทิเช่น ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง วิทยากรท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน/ด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ที่กล่าวถึงขั้นตอนการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรมีการจัดตั้งคณะทำงานประมาณ 5-8 คน และคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านเนื้อหาวิชา ด้านการสอน ด้านสภาพของท้องถิ่น และด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น บุคคลสำคัญใน

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ วิทยากรท้องถิ่น และนักวิชาการ

โดยผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การปฏิบัติจริง คือ ครูผู้สอน ทั้งนี้ครูผู้สอนควรมีบทบาทดังนี้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น จัดทำสื่อการเรียนรู้ หาแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม กำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล จัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบและเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง อีกทั้งวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

2) กรอบเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งจากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากสถานศึกษาต้นแบบ พบว่าประเด็นกรอบเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นเป็นประเด็นสำคัญที่พบในผลการศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะได้มาซึ่งกรอบเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นของแต่ละสถานศึกษา เพื่อใช้ในขั้นตอนการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น โดยคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น ควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียน ตัวแทนชุมชน ราษฎรชาวบ้าน/วิทยากรท้องถิ่น เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรศึกษาหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง และวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน โดยเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นอาจเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหา เหตุการณ์สำคัญในท้องถิ่น และการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) ที่กล่าวถึงหลักสูตรท้องถิ่นว่าหลักสูตรท้องถิ่นควรมีการศึกษาหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง และศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ วิถีชีวิต ของชุมชน/ท้องถิ่น เพื่อให้หลักสูตรท้องถิ่นมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่น

3) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สถานศึกษาแต่ละแห่งอาจมีรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่แตกต่างกัน โดยรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะมาจากขั้นตอนการวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางและแนวโน้มของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งรูปแบบมี 2 ลักษณะ คือ 1) การสร้างรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ และ 2) การบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ รมท ธาตุทอง (2550) ที่กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสามารถมีลักษณะเป็นการสร้างรายวิชาขึ้นใหม่ และแบบการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นกับรายวิชาหลักตามหลักสูตรแกนกลาง โดยรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะมีผลต่อกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในขั้นตอนการกำหนดเวลาเรียน การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และการกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล กล่าวคือ ถ้ารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นแบบการสร้างรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะต้องมีการดำเนินการจัดประชุมกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมว่าหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติมใหม่ ควรอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มใด และควรมีจำนวนเวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ วิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างไร ซึ่งจากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและสถานศึกษาต้นแบบ พบว่าการสร้างรายวิชาเพิ่มเติมใหม่ ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีจำนวนหน่วยกิต 0.5-1 หน่วยกิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากรอบเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระในหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการเรียนรู้นอกสถานที่และมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่วนวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผลก็จะครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย และถ้ารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นแบบการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นต้องจัดประชุมคณะครูทั้งสถานศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนพิจารณานำกรอบเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นบูรณาการสู่รายวิชาของตนเองที่รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่การสอน ซึ่งจากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และสถานศึกษาต้นแบบ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่จะบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่น โดยเลือกหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการนำเนื้อหา

สาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นมาสอดแทรกบูรณาการลงไป โดยโครงสร้างเวลาเรียน วิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผล ยังคงยึดของรายวิชานั้นๆ แต่กิจกรรมการเรียนรู้อาจจะเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น

4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เป็นอีกหนึ่งประเด็นที่มีความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในขั้นตอนกระบวนการการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่าผลการวิจัยทุกเล่ม ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากงานวิจัยส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นทั้งแบบการสร้างรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ และการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นสู่รายวิชาพื้นฐาน ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีการนำปราชญ์ชาวบ้าน/วิทยากรท้องถิ่น มาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับครูผู้สอน อีกทั้งครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยการพาผู้เรียนสู่แหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาดั้งเดิม อาทิเช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ครูผู้สอนอธิบายหลักการเขียนเรียงความในห้องเรียน แต่พอจะให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเขียนเรียงความ ครูผู้สอนก็ให้ผู้เรียนออกศึกษาเรียนรู้ที่นาข้าว แล้วค่อยกลับมาเขียนเรียงความ พบว่าผู้เรียนสามารถเขียนเรียงความได้ถูกต้องสมบูรณ์ และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อุดม เขียวแก้ว (2545) ที่กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดหลักวิธีของทฤษฎีเชิงระบบ โดยให้ความสำคัญในการเรียงลำดับกระบวนการหาความรู้ (Input) กระบวนการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับประยุกต์ใช้ และกระบวนการแสดงผลของความรู้หรือสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิต

5) การติดตามและประเมินหลักสูตรท้องถิ่น จากผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ตั้งแต่การประเมินก่อนการนำไปใช้ การประเมินระหว่างใช้ และการประเมินหลังการใช้ ในขณะที่ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากสถานศึกษาดั้งเดิมก็ให้ความสำคัญกับการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น แต่ส่วนใหญ่จะประเมินเฉพาะหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเนื่องจากการทำงานวิจัยนั้นจะต้องเป็นไปตามระเบียบแบบแผนวิธีวิจัย และต้องให้ความสำคัญกับการตรวจสอบคุณภาพในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การทดลองใช้ การทดสอบ

ก่อนเรียน-หลังเรียน การประเมินความพึงพอใจ เป็นต้น ดังนั้นการติดตามและประเมินหลักสูตรท้องถิ่นจึงเป็นขั้นตอนกระบวนการที่คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรให้ความสำคัญ โดยการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นควรมีการดำเนินการทั้ง 3 ลักษณะ คือ 1) การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร 2) การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร และ 3) การประเมินหลังการใช้หลักสูตร ทั้งนี้ผลการติดตามและประเมินหลักสูตรท้องถิ่นในแต่ละขั้นตอนจะทำให้ได้มาซึ่งข้อค้นพบที่ส่งผลต่อคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ ส.วาสนา ประวาลพฤษ์ (2545) ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร ว่าการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นนั้น เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น



ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ ศักยภาพโรงเรียน เนื่องจากการวิเคราะห์ศักยภาพโรงเรียนจะทำให้รู้ทิศทาง ความเป็นไปได้ของ ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน ว่าควรจะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการสร้างเป็น รายวิชาเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ หรือจะเป็นการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นเข้าไปยัง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง

1.2 คณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ควรมีการจัดประชุมกลุ่มย่อยหลังจาก ปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ทราบข้อมูลของการปฏิบัติงาน จุดบกพร่องหรือประเด็นที่ควรพัฒนา ซึ่งทางคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะสามารถ พัฒนาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะดำเนินการในขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขั้นต่อไป

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และควรมีการนำปราชญ์ชาวบ้าน/วิทยากรท้องถิ่น มาร่วม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือครูผู้สอนอาจจัดกิจกรรมที่พานักเรียนออกนอกห้องเรียน เพื่อเรียนรู้แหล่ง เรียนรู้ในท้องถิ่น ณ สถานที่จริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น อย่างเต็ม ศักยภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเพิ่มจำนวนสถานศึกษาต้นแบบที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการเก็บรวบรวม ข้อมูลความสำเร็จของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ดี เพื่อให้ได้รายละเอียดของ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในแต่ละขั้นตอนที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น

2.2 ควรมีการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรท้องถิ่น สามารถมีแนวทางในการนำไป ปฏิบัติใช้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ มากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านหลักสูตร ท้องถิ่น โดยผู้วิจัยควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดปีการศึกษา เพื่อเป็นการถอดบทเรียนและ เสนอแนะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. (2545). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน.

กรุงเทพมหานคร: cursสภาลาดพร้าว.

กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน. (2543). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ
ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กิรินท์ สหเสียนต์. (2546). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ :

กรณีศึกษาครูชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพมหานคร.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). ปันสมองของชาติ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทซัคเซส มีเดีย จำกัด.

ฉันท ชาติทอง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (*Curriculum Development for Local*).

นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร : หลักและแนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์อัสสัมชัญ.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2545). การพัฒนากระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับ
คณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). การพัฒนาหลักสูตร : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: วิพริ้นท์.

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องระบบการบริหารจัดการเพื่อการจัดสรรทรัพยากร
สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน 12 ปี ที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ณัฐติกาญจน์ สีเหนียง. (2555). การสังเคราะห์ชุดความรู้ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการศึกษาของชุมชน.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโท), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ธนกร วัฒนรักษา. (2550). หลักสูตรท้องถิ่นกับการพัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร: อักษรพาณิชย์.

ธารัง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ธนัช.

นิคม ชมภูหลง. (2544). เทคนิคและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.

นิตยา บุตรศรี. (2542). การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน
ต้นแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.

- (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับการหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- มณฑิลา ชนะสิทธิ์. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยวิธีภูมิปัญญาชาวบ้าน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- รุ่งนภา นุตราชวงศ์. (2555). ใคร อะไร อย่างไร ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร. วารสารครุศาสตร์, 39(3).
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช. (2542). การพัฒนาหลักสูตรที่สานต่อท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: เซ็นเตอร์ดิสคัฟเวอร์รี่.
- ศกร พรหมทา. (2557). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ศศิวิมล จุลศิลป์. (2551). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์ใช้กระบวนการเอไอซี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ส.วาสนา ประवालพุกษ์. (2545). หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สงัด อุทรานันท์. (2538). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำลี ทองธิว. (2544). หลักการและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรงานอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2545). หลักสูตรท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครพัฒนา.

ภาษาอังกฤษ

Gaddis, K. (1998). *Participatory Mathematics Curriculum Development : a Case Study from Kwazulu/Natal South Africa*. Dissertation Abstracts International.

Marsh, C., Day, C., Hannary, L., & McCutcheon, G. (1990). *Reconceptualizing School-Based Curriculum Development*. London: Butler&Tanner Ltd.

Skilbeck, M. (1984). *School-Based Curriculum Development*. London: Butler&Tanner Ltd.

Taba, H. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace & World.

Wither, S. E. (2000). *Local Curriculum Development and Place-based Education*. Dissertation Abstracts International.





ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY



รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีสะอาด ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. อาจารย์ ดร.วันเพ็ญ ประทุมทอง ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร.วิชาญ พันธุ์ประเสริฐ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
5. ดร.นุชนาถ สอนสง ผู้อำนวยการโรงเรียน
หนองตากยาตั้งวิริยะราษฎร์บำรุง
อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและขอความร่วมมือในการวิจัย





บันทึกข้อความ

ส่วนงาน กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 82565-97 ต่อ 6732

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/62- 11 27 วันที่ เมษายน 2562

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม

ด้วย นายรติ จิรนิติชัย นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย สายฟ้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตั้งกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)
รองคณบดี



ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/62- 1176

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

เมษายน 2562

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีสอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายรติ จิรนิติศัย นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศวีร์ สายฟ้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-166-2555 email: rati_55@hotmail.com



ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/62- 1174

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

เมษายน 2562

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.วันเพ็ญ ประทุมทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายรติ จิรนิติศัย นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-166-2555 email: rati_55@hotmail.com

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/62-1173



คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

เมษายน 2562

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.วิชาญ พันธุ์ประเสริฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายรติ จิรนิติศัย นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-166-2555 email: rati_55@hotmail.com



ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/62-1175

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

เมษายน 2562

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.นุชนาถ สอนสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายรติ จิรนิรติศัย นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-166-2555 email: rati_55@hotmail.com



ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เพื่อถ่ายทอดภูมิ ปัญญาชาวบ้าน เรื่อง ประเพณี ลากพระ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้าน บางดาน สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 1	รัฐศาสตร์ สุขสวัสดิ์ 2550	1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิ ปัญญาชาวบ้าน เรื่อง ประเพณีลากพระ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 5 โรงเรียนบ้านบางดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสงขลา เขต 1 2) สร้างหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญา ชาวบ้าน เรื่อง ประเพณี ลากพระ ชั้นประถมศึกษาปี ที่ 5 โรงเรียนบ้านบางดาน 3) ทดลองใช้หลักสูตร ท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิ ปัญญาชาวบ้าน เรื่อง ประเพณีลากพระ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางดาน 4) ประเมินผลการทดลองใช้ หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อ ถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง ประเพณีลากพระ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางดาน	หลักสูตรมีองค์ประกอบ เหมาะสมและสอดคล้องทุก ประเด็นที่จะนำไปใช้ในการ จัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนจากการทดสอบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การประเมินผลการปฏิบัติ กิจกรรมอยู่ในระดับดี และผล การสอบถามความคิดเห็นของ นักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา และปราชญ์ ชาวบ้านต่อหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ ดอกไม้กระดาษสา ชุบน้ำยาพารา กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัด โบราณสถิต จังหวัดนราธิวาส	วรารักษ์ แก้วสีขาว 2550	1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานใน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้ กระดาษสาชุบน้ำยาพารา 2) สร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้ กระดาษสาชุบน้ำยาพารา และทดลองใช้ 3) นำหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้ กระดาษสาชุบน้ำยาพารา ไปใช้และประเมินผลการใช้ หลักสูตร	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียน ให้ความสำคัญและ ต้องการให้มีหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้ กระดาษสาชุบน้ำยาพารา อยู่ในระดับมาก การสร้าง หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการ ประดิษฐ์ดอกไม้กระดาษสา ชุบน้ำยาพารา และทดลอง ใช้ พบว่าหลักสูตรมี องค์ประกอบสอดคล้อง เหมาะสมที่จะนำไปใช้และ การนำหลักสูตรไปใช้และ ประเมินผล พบว่าทักษะการ ปฏิบัติงานของนักเรียนผ่าน เกณฑ์ในระดับดีมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง เรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก และนักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนด้วยหลักสูตร ท้องถิ่นเรื่อง การประดิษฐ์ ดอกไม้กระดาษสาชุบน้ำ ยาพารา อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชสมุนไพรในท้องถิ่น : โรงเรียนวัดโพธิ์ยาราม จังหวัดพัทลุง	ชลธิชา ปล้อง บรรจง 2551	1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชสมุนไพรในท้องถิ่น 2) เพื่อสร้างหลักสูตรท้องถิ่น 3) เพื่อนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้และศึกษาผลการใช้หลักสูตร	ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ประชาชนท้องถิ่น และนักเรียน มีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชสมุนไพรในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น พบว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับดี ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาบ่อ ย่างศึกษา กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนมหา วิชราวุธ จังหวัด สงขลา	ปรีดา จันทจิตต์ 2551	1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาบ่อย่างศึกษา กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนมหาวิชราวุธ จังหวัดสงขลา 2) ศึกษาประสิทธิภาพ หลักสูตรท้องถิ่น รายวิชา บ่อย่างศึกษา	หลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาบ่อ ย่างศึกษา มีองค์ประกอบ เหมาะสม และสอดคล้องกับทุก ประเด็น สามารถนำไปใช้ จัดการเรียนรู้ได้ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน ผลการประเมิน โครงการอยู่ในระดับดี ผลการ สอบถามความพึงพอใจต่อการ จัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาบ่อ ย่างศึกษา ของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้ที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาของ โรงเรียนมหาวิชราวุธ จังหวัด สงขลา อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดทรายขาว	สิริพร มณีจันทร์ 2551	1) สร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้า สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 2) ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น การทอผ้า สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	หลักสูตรมีองค์ประกอบเหมาะสมในระดับมาก และมีความสอดคล้องทุกประเด็นที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลงานการทอผ้าของนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การแกะสลัก รูปหนังตะลุงเป็น พวงกุญแจ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ศิลปะ ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5	นาคยา นาคปลัด 2552	1) ศึกษาความต้องการใน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การแกะสลักรูปหนัง ตะลุงเป็นพวงกุญแจ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่ขรี (สวิง ประชาสรรค์) 2) สร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การแกะสลักรูปหนัง ตะลุงเป็นพวงกุญแจ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่ขรี (สวิง ประชาสรรค์) 3) ศึกษาผลการใช้หลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การแกะสลัก รูปหนังตะลุงเป็นพวง กุญแจ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ศิลปะ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่ขรี (สวิง ประชาสรรค์)	นักเรียน ผู้บริหาร หัวหน้า วิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการ เรียนรู้ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้ศิลปะ ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษา และภูมิปัญญา ท้องถิ่น มีความต้องการให้มี การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด การสร้าง หลักสูตรท้องถิ่น ผลการ ประเมินความสอดคล้องกับ องค์ประกอบของหลักสูตร มี ความสอดคล้องมากที่สุด การศึกษาผลการใช้หลักสูตร ท้องถิ่น พบว่า ผลการเรียนรู้ ด้านความรู้อยู่ในระดับดีมาก การปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี มาก และความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อการเรียน หลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การสรรค์ สร้างงานหวาย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปี ที่ 5 จังหวัด นราธิวาส	ละเอียด อ่อนแพง 2555	1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานใน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การสรรค์สร้างงาน หวาย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัด นราธิวาส 2) สร้างและหา ประสิทธิภาพหลักสูตร ท้องถิ่น 3) หาประสิทธิผลของ หลักสูตรท้องถิ่น โดยศึกษา สมรรถนะในการสรรค์สร้าง งานหวายของนักเรียน หลังจากได้รับประสบการณ์ การเรียนรู้	การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความรู้ที่เหมาะสมในการนำมา จัดสาระการเรียนรู้ให้กับ นักเรียน คือ ประวัติความ เป็นมาของอำเภอ สถานที่ สำคัญ สังคมและวัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจ อาชีพและ สินค้า O-TOP หวายในวิถีชีวิต ลักษณะทั่วไปของหวาย การ ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ท้องถิ่นโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นมีความ เหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเหมาะสมทุก องค์ประกอบ ประสิทธิผลของ หลักสูตรท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีสมรรถนะสรรค์สร้าง งานหวายหลังใช้หลักสูตร ท้องถิ่นสูงกว่าก่อนใช้

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เพื่อสืบทอดภูมิ ปัญญาการปั้น ตุ๊กตาชาววัง	กนกวรรณ งามฉวี 2554	1) ศึกษาองค์ความรู้การปั้น ตุ๊กตาชาววัง ตำบลบาง เสด็จ อำเภอบ้านหมอก จังหวัด อ่างทอง 2) ศึกษากระบวนการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ของครู ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบล บางเสด็จ อำเภอบ้านหมอก จังหวัดอ่างทอง 3) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การปั้นตุ๊กตาชาววัง บ้านบางเสด็จ	1) องค์ความรู้การปั้นตุ๊กตา ชาววังบ้านบางเสด็จ ใช้ วัตถุดิบที่ได้จากธรรมชาติ คือ ดินเหนียว มีการจัดชุดตุ๊กตา ชาววังตามประเพณีของ ท้องถิ่น 2) กระบวนการถ่ายทอดองค์ ความรู้ ผ่านครูภูมิปัญญาสู่ บุคคลในครอบครัว รวมถึง บุคคลในท้องถิ่นและผู้สนใจ การถ่ายทอดใช้วิธีการการปั้น พร้อมเล่าประวัติความเป็นมา 3) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การปั้นตุ๊กตาชาววังบ้าน บางเสด็จ ประกอบด้วย แนวคิด หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เวลาการ จัดการเรียนรู้ แนวการจัดการ เรียนรู้ การวัดและประเมินผล หน่วยการเรียนรู้ สารการ เรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น แบบบูรณาการ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เรื่อง ป่ายายเลน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชลบุรี	ชนิษฐา เชื้อแก้ว 2552	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น แบบบูรณาการ กลุ่มสาระ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ป่ายายเลน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชลบุรี	1) ได้หลักสูตรท้องถิ่นแบบ บูรณาการที่มีระดับความ เหมาะสมมาก หลักสูตรมี องค์ประกอบครบถ้วน มีความ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และมีความเหมาะสมที่จะ นำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนได้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังการทดลอง ใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณา การสูงกว่าก่อนการทดลองใช้ 3) ทักษะการปฏิบัติหลัง ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น แบบบูรณาการอยู่ในระดับดี 4) เจตคติของนักเรียนต่อ หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณา การหลังการทดลองใช้ อยู่ใน ระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น ตำบลบางบ่อใน กลุ่มสาระการ เรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	ทักษพร ใจเอี่ยม 2552	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตำบลบางบ่อในกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3	1) ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มี คุณภาพระดับดีมาก หลักสูตร มีองค์ประกอบครบถ้วนดังนี้ ความเป็นมาและความสำคัญ ของหลักสูตร หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง เนื้อหาและอัตราเวลาเรียน แนวการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและ แหล่งเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังการทดลอง ใช้หลักสูตรท้องถิ่นสูงกว่าก่อน การทดลองใช้ 3) เจตคติของนักเรียนต่อ หลักสูตรท้องถิ่น หลังการ ทดลองใช้สูงกว่าก่อนการ ทดลองใช้

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ธีระพงษ์ ดำรงไชย 2552	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และนักเรียนมีเจตคติต่ออำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี หลังการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ระบายของ กลุ่มสาระวิชาชีพ เฉพาะนาฏศิลป์ ไทย สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ จันทบุรี	พิสุทธิ์ แดงเอม 2552	พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ระบายของ กลุ่มสาระ วิชาชีพเฉพาะนาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัย นาฏศิลป์จันทบุรี	1) ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีคุณภาพสูง หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรชี้ให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อนการทดลองใช้ นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติในระดับดี และมีเจตคติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ อำเภอสัตหีบ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	พรทิพย์ หุ้่นสะดี 2553	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้อำเภอสัต หีบ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5	1) หลักสูตรท้องถิ่นหน่วยการ เรียนรู้อำเภอสัตหีบ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความเหมาะสมในการ นำไปใช้พัฒนาการเรียนการ สอน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองใช้หลักสูตร ท้องถิ่นสูงกว่าก่อนการทดลอง ใช้หลักสูตรท้องถิ่น 3) เจตคติของนักเรียนที่มีต่อ อำเภอสัตหีบหลังการทดลอง ใช้หลักสูตรท้องถิ่นสูงกว่าก่อน การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น แบบบูรณาการ กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง อาชีพการทำสวน ลำไยในชุมชนโป่ง น้ำร้อน สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโป่ง น้ำร้อน	ฤทัย สุขเลิศ 2554	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น แบบบูรณาการ กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี เรื่อง อาชีพ การทำสวนลำไยในชุมชน โป่งน้ำร้อน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน	1) หลักสูตรท้องถิ่นมี คุณภาพสูง มีความเหมาะสม กับผู้เรียน และผู้เรียนนำไป เป็นพื้นฐานในการประกอบ อาชีพและใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังการใช้ หลักสูตรท้องถิ่นสูงกว่าก่อน การใช้หลักสูตรท้องถิ่น 3) ทักษะการปฏิบัติงานของ นักเรียนผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับ ดีมาก 4) เจตคติของผู้เรียนต่ออาชีพ การทำสวนลำไยหลังจากการ ทดลองใช้หลักสูตร เจตคติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ ดอกไม้จากวัสดุใน ท้องถิ่น ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา ขอนแก่น เขต 5	อุรา พิมพ์เรือง 2552	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นและหา ประสิทธิภาพของแผนการ จัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80 2) เพื่อหาค่าดัชนี ประสิทธิผลของแผนการ จัดการเรียนรู้ 3) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ที่มีต่อการเรียน	หลักสูตรท้องถิ่น มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เหมาะสม สามารถนำไปใช้ใน การเรียนการสอนเป็นการช่วย อนุรักษ์คุณค่า ส่งเสริมภูมิ ปัญญาท้องถิ่นสู่การเรียนรู้ และเป็นการตอบสนอง นโยบายหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หนังสัประ โมทัย กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : การวิจัยแบบ ผสวนวิธี	เกษชรินทร์ ปัญญาคำ 2553	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หนังสัประโมทัย กลุ่ม สาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หนังสั ประโมทัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เหมาะสมนักเรียนมีความพึง พอใจอยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้บรรลุ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้ดี อีกทั้งเป็นการสืบทอด ศิลปะการแสดงพื้นบ้านซึ่ง เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นจากรุ่น หนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งได้ด้วย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง ผ้าฝ้ายย้อม สีเปลือกไม้ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธาตุ นารายณ์วิทยา โดยใช้การวิจัย แบบผสวนวิธี	นุพิศ อัคพิน 2553	1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การ งานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผ้าฝ้ายย้อมสีเปลือกไม้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา 2) ศึกษาประสิทธิภาพและ ดัชนีประสิทธิผลของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียน 4) ศึกษาความพึงพอใจที่มี ต่อการเรียน	หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบ ผสวนวิธีเป็นหลักสูตรที่มี องค์ประกอบที่ครบถ้วนและ สอดคล้องกันโดยผ่านการ ประเมินจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในระดับมาก มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลเหมาะสม ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมาก สามารถนำไปใช้ ในการสอนให้ผู้เรียนบรรลุ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอผ้า ฝ้ายย้อมโคลน กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 : การวิจัย แบบผสมวิธี.	มะลิวรรณ ศรีพันธ์ 2553	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอผ้าฝ้ายย้อม โคลน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทอ ผ้าฝ้ายย้อมโคลนที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยใช้ กระบวนการวิจัยแบบผสมวิธี เป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่มี ประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผลเหมาะสม นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมาก หลักสูตรนี้สามารถ นำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในสถานศึกษาให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและ สร้างเสริมการทำงานกลุ่ม การประกอบอาชีพในชุมชน เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญา ท้องถิ่นได้

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับ ใจความและ ความคิดเชิง สร้างสรรค์ เรื่อง วรรณกรรมนิทาน ก๊อม ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกิจกรรม การเรียนรู้แบบ CIRC	แก้วกาญจน์ สระศรี 2554	1) สำรวจความต้องการใน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2) พัฒนาและประเมิน คุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น 3) ทดลองใช้หลักสูตร ท้องถิ่น 4) ประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ตามรูปแบบ CIPP Model	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความและ ความคิดเชิงสร้างสรรค์ เรื่อง วรรณกรรมนิทานก๊อม ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ทำให้นักเรียนมีความสามารถ ในการอ่านจับใจความ มี ความคิดเชิงสร้างสรรค์ เห็น คุณค่า เกิดความห่วงแหน และอนุรักษ์วรรณกรรมนิทาน ก๊อมให้คงอยู่ต่อไป

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เพื่ออนุรักษ์ เครื่องปั้นดินเผา เกาะเกร็ด ของ สถานศึกษาเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2	ชูชาติ กาญจนธน ชัย 2555	1) เพื่อศึกษาความเป็นมา และภูมิปัญญาของ เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา แนวทางการอนุรักษ์และ พัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะ เกร็ด 3) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่องเครื่องปั้น ดินเผาเกาะเกร็ดที่เหมาะสม กับสถานศึกษาประถม ศึกษานนทบุรี เขต 2	หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง “เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด” ได้พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับ สภาพปัญหาแนวทางการ อนุรักษ์ และพัฒนา เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดให้ เหมาะสมกับ สถานศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 และสามารถ นำไปปฏิบัติในสถานศึกษาได้ จริง
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การ ปลูกผัก สวนครัวไร้สารพิษ	พิทยารัตน์ เรืองรัมย์ 2558	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การปลูกผักสวนครัว ไร้สารพิษ 2) เพื่อประเมินผลการใช้ หลักสูตรท้องถิ่นชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การปลูกผักสวนครัวไร้ สารพิษ	1) หลักสูตรท้องถิ่นที่ พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 16 ประการ คือ ความนา วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ สาระและมาตรฐาน การเรียนรู้ มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด คำอธิบาย รายวิชา จุดประสงค์การ เรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ โครงสร้าง อัตราเวลาเรียน การวัดและประเมินผล และ หน่วยการ

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
		 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>เรียนรู้ ซึ่งผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก และผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก</p> <p>2) ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นพบว่านักเรียนที่ได้เรียนหลักสูตรท้องถิ่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการปลูกผักสวนครัวไร้สารพิษมีคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีผลการวัดภาคปฏิบัติในระดับดีเยี่ยม นักเรียนมีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงในระดับมากที่สุด และนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น</p>

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น โดยผ่าน กระบวนการทาง สิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่องการอนุรักษ์ แม่น้ำป่าสัก จังหวัดพระนคร ศรีอยุธยา	บุญงาม จันทร์เงิน 2552	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การอนุรักษ์ แม่น้ำป่าสัก โดยเชื่อมโยง กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ , สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และ กลุ่มสาระการเรียนรู้การ งานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียน การสอนสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น 2) เพื่อประเมินคุณภาพของ หลักสูตรท้องถิ่นก่อน นำไปใช้จริง ในการจัดการ เรียนการสอน	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การ อนุรักษ์แม่น้ำป่าสัก ที่ พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม สำหรับครูผู้สอนทั้ง 3 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ในอำเภอ ท่าเรือและพื้นที่ใกล้เคียง สามารถนำไปใช้ในการจัดการ เรียนการสอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง การเสริมสร้าง ความสมานฉันท์ และสันติสุข สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 3	ฐานียา คล้ายทอง 2551	เพื่อพัฒนาและตรวจสอบ ประสิทธิภาพของหลักสูตร ท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง การ เสริมสร้างความสมานฉันท์ และสันติสุข สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง การเสริมสร้างความ สมานฉันท์และสันติสุขสูงกว่า ก่อนเรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง การเสริมสร้างความ สมานฉันท์และสันติสุข โดยรวมอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องยางพารา สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเฉลิม พระเกียรติสมเด็จพระ ศรีนครินทร์ ระยอง	จำนงค์ ภูศรีสลับ 2550	1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ยางพารา สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างก่อนและหลังการใช้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ยางพารา 3) ศึกษาความคิดเห็นของ นักเรียนที่มีต่อการใช้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ยางพารา	1) ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ยางพารา สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 และแผน จัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มี ความเหมาะสมสามารถนำไป จัดการเรียนการสอนได้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังการใช้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ยางพารา สูงกว่าก่อนการใช้ 3) นักเรียนเห็นด้วยมากกับ การใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ยางพารา

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น สาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เพิ่มเติม เรื่อง การ ผลิตผลิตภัณฑ์ ท้องถิ่น (บุญ) สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสายบุรี อิสลามวิทยา จังหวัดปัตตานี	สุไรยา มุซอ 2552	1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์เพิ่มเติม เรื่อง การผลิตผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (บุญ) สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน สายบุรีอิสลามวิทยา จังหวัด ปัตตานี 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เรื่อง การผลิต ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (บุญ) ของ นักเรียนระหว่างก่อนและ หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น 3) ศึกษาระดับความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อการใช้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การ ผลิตผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (บุญ)	1) หลักสูตรท้องถิ่น สาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์เพิ่มเติม เรื่อง การผลิตผลิตภัณฑ์ ท้องถิ่น (บุญ) มีความ เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ เป็นสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์เพิ่มเติมได้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังการใช้ หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้ หลักสูตร 3) นักเรียนเห็นด้วยต่อการใช้ หลักสูตรท้องถิ่นสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์เพิ่มเติม เรื่อง การผลิตผลิตภัณฑ์ ท้องถิ่น (บุญ) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น สาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เพิ่มเติม เรื่อง ตาลโตนดของดี เมืองเพชร สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอรุณ ประดิษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี	ชุติมา เกตุการณ์ 2555	1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์เพิ่มเติม เรื่อง ตาลโตนดของดีเมืองเพชร สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน อรุณประดิษฐ์ จังหวัด เพชรบุรี 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เรื่อง ตาลโตนดของดีเมืองเพชร กับเกณฑ์ร้อยละ 75 3) ศึกษาความคิดเห็นของ นักเรียน ครูกลุ่มสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์ ผู้บริหารด้านวิชาการ และ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อ หลักสูตรท้องถิ่น สาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์เพิ่มเติม เรื่อง ตาลโตนดของดีเมือง เพชร	1) หลักสูตรท้องถิ่น สาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์เพิ่มเติม เรื่อง ตาลโตนดของดี เมืองเพชร สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน อรุณประดิษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี มีความสอดคล้องทั้งด้าน หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 3) นักเรียน ครู และผู้ปกครอง นักเรียนมีความเห็นต่อ หลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การทำปลาหมึก เปรี้ยว สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพุนพิ นพิทยาคม จังหวัด สุราษฎร์ธานี	จรรยา กุลชาติ 2557	1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การทำ ปลาหมึกเปรี้ยว สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพุนพินพิทยาคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การ ทำปลาหมึกเปรี้ยว 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน ดังกล่าวกับเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 4) ศึกษาความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อ การใช้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการ ทำปลาหมึกเปรี้ยว	1) หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี เรื่องการทำ ปลาหมึกเปรี้ยว มีความ เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ ในการเรียนรู้กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยีได้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร 3) ผลการเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนกับเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 ปรากฏว่านักเรียนผ่าน เกณฑ์ทุกคน 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อ การใช้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี เรื่องการทำ ปลาหมึกเปรี้ยว อยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เพลง พื้นบ้านของตำบล บางเสด็จ อำเภอบำ มอญ จังหวัด อ่างทอง สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษา	จิรภัทร ตามสมควร 2550	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นเรื่องเพลงพื้นบ้าน ของตำบลบางเสด็จ อำเภอบำ มอญ จังหวัดอ่างทอง สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้ จากการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เพลงพื้นบ้านของ ตำบลบางเสด็จ อำเภอบำ มอญ จังหวัดอ่างทอง สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษา หลังเรียนกับ เกณฑ์ 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะ ในการแสดงเพลงพื้นบ้านที่ ได้จากการใช้หลักสูตร ท้องถิ่น เรื่องเพลงพื้นบ้าน ของตำบลบางเสด็จ อำเภอบำ มอญ จังหวัดอ่างทอง สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาหลังเรียนกับ เกณฑ์	1) หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องเพลง พื้นบ้านของตำบลบางเสด็จ อำเภอบำมอญ จังหวัด อ่างทอง สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษา เป็นหลักสูตรที่มี คุณภาพดีมาก 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังจากเรียน ตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง เพลงพื้นบ้านของตำบลบาง เสด็จ อำเภอบำมอญ จังหวัด อ่างทอง สูงกว่าเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ 3) ทักษะในการแสดงของ นักเรียนหลังจากเรียนตาม หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องเพลง พื้นบ้านของตำบลบางเสด็จ อำเภอบำมอญ จังหวัดอ่างทอง สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เครื่องดื่ม สมุนไพร สำหรับ นักเรียน ช่วงชั้นที่ 2	สมคิด ศรีสุข 2550	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง เครื่องดื่ม สมุนไพร สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็น ของนักเรียนต่อการเรียน ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เครื่องดื่มสมุนไพรสำหรับ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 3) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เครื่องดื่มสมุนไพรสำหรับ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี หลังเรียนกับ เกณฑ์	1) หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง เครื่องดื่มสมุนไพรสำหรับ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มี องค์ประกอบ ด้านจุดประสงค์ของหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้าน กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ด้านสื่อและ อุปกรณ์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประเมินว่า มีความเหมาะสม ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของนักเรียน ต่อการเรียนตามหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง เครื่องดื่ม สมุนไพร ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการเรียนการ สอน ด้านผลการเรียนรู้มี ความเหมาะสมในระดับมาก 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เครื่องดื่มสมุนไพร สูง กว่าเกณฑ์

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำ ผลิตภัณฑ์จาก ตาลโตนดสำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตพื้นที่ การศึกษาชนบท	โรจน์ อ่อนสำลี 2552	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การทำ ผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 ใน เขตพื้นที่การศึกษาชนบท 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็น ของนักเรียนต่อการเรียน ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จาก ตาลโตนดสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4-6 ในเขตพื้นที่ การศึกษาชนบท 3) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การ ทำผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตพื้นที่การศึกษา ชนบท หลังเรียนกับเกณฑ์	1) หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การ ทำผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขต พื้นที่การศึกษาชนบท มี องค์ประกอบด้านจุดประสงค์ ของหลักสูตร ด้านเนื้อหา สาระ ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน ด้านการวัดผล ด้าน สื่อและอุปกรณ์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประเมินว่า มีความเหมาะสม ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของนักเรียน ต่อการเรียนตามหลักสูตร ท้องถิ่น ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการเรียนการ สอน ด้านผลการเรียนรู้ มี ความเหมาะสมในระดับมาก 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่เรียนตาม หลักสูตรท้องถิ่นสูงกว่าเกณฑ์

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การละเล่น พื้นบ้านล้านนา ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียน บ้านปางศึก สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 1	เรวดี วงศ์แสง 2552	1) สร้างหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุข ศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การละเล่นพื้นบ้านล้านนา 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การละเล่นพื้นบ้านล้านนา 3) ศึกษาความคิดเห็นของ นักเรียนที่มีต่อการใช้ หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพล ศึกษา เรื่อง การละเล่น พื้นบ้านล้านนา	1) ได้หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่ม สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ พลศึกษา เรื่อง การละเล่น พื้นบ้านล้านนา ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน บ้านปางศึก ที่มีความ เหมาะสมกับสภาพบริบท ปัญหาความต้องการของ ท้องถิ่น สามารถนำไปปฏิบัติ ใช้ได้เหมาะสมกับวัยที่จะ เรียนรู้ 2) โครงร่างหลักสูตร สอดคล้องตามความต้องการ ของนักเรียนและท้องถิ่น ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ มีต่อการพัฒนาหลักสูตรอยู่ใน ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนหลังการใช้ หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้ หลักสูตร 4) ความคิดเห็นของนักเรียนที่ มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องน้ำพุร้อนฝาง กลุ่มสาระการ เรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนฝางชนูป ถัมภ์ สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา เชียงใหม่ เขต 3	ศรีพรรณ สกลกิตติ 2552	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง น้ำพุร้อนฝาง และ ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง น้ำพุร้อนฝาง กลุ่ม สาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ฝางชนูปถัมภ์	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง น้ำพุ ร้อนฝาง มีความเหมาะสมอยู่ ในระดับมากที่สุด โดยแยก ออกแต่ละด้านดังนี้ ด้านความ เหมาะสมและสอดคล้องของ ส่วนประกอบในหลักสูตร ด้าน ความเหมาะสมและสอดคล้อง ระหว่างจุดมุ่งหมายใน หลักสูตรและจุดประสงค์ใน แผนการจัดการเรียนรู้ ด้าน ความเหมาะสมและสอดคล้อง ของการประเมินผลใน หลักสูตรและแผนการจัดการ เรียนรู้ ส่วนความคิดเห็น เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ มีความคิดเห็น ว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยได้

ตารางที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท้องถิ่น ดินแดนแม่เอย ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น ในเขต อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่	อลงกรณ์ ไชยราช 2555	เพื่อสร้างและหาคุณภาพ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท้องถิ่นดินแดนแม่เอย เพื่อ ทดลองใช้หลักสูตรเรื่อง ท้องถิ่นดินแดนแม่เอย และ เพื่อประเมินผลและ ปรับปรุงหลักสูตรเรื่อง ท้องถิ่นดินแดนแม่เอย สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ในเขต อำเภอแม่เอย จังหวัด เชียงใหม่	โดยภาพรวมครูผู้สอนต้องการ ให้พัฒนาหลักสูตรในเรื่อง นักเรียนจะต้องได้เรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ของท้องถิ่นดินแดนแม่เอย เช่น ประวัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ และประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น โครงสร้างและองค์ประกอบ ของหลักสูตรมีคุณภาพใน ระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท้องถิ่น อำเภอแม่สาย กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเวียง พาน	จักรพันธ์ ขันอุลละ 2557	ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของ นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ต่อการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท้องถิ่นอำเภอแม่สาย เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท้องถิ่นอำเภอแม่สาย เพื่อทดลองใช้หลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง ท้องถิ่นอำเภอ แม่สาย และเพื่อประเมินผล ของการใช้หลักสูตรท้องถิ่น	หลักสูตรท้องถิ่นมีความ เหมาะสมสอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมชุมชน ในด้าน การพัฒนาหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน และผู้เรียนมีความพึง พอใจต่อการเรียนด้วย หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท้องถิ่น อำเภอแม่สาย ในระดับมาก ที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรโดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การเลี้ยงกบ ชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 6	สมอาจ พูน้อย 2557	เพื่อหาประสิทธิภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงกบ ตามเกณฑ์ มาตรฐาน 80/80 เพื่อ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแม่รัง ก่อน และหลังเรียนด้วยหลักสูตร โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การเลี้ยงกบ และเพื่อ ศึกษาความพึงพอใจของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 โรงเรียนบ้านแม่รังที่มี ต่อการเรียนด้วยหลักสูตร โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การเลี้ยงกบ	1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงกบ กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 มีประสิทธิภาพ 87.82/85.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน 3) ผลการประเมินความพึง พอใจของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการ เรียนด้วยหลักสูตรโดยใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การเลี้ยง กบ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์จาก กะลามะพร้าว สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอน สมอ อำเภอกำ แพง จังหวัด สิงห์บุรี	จิราณัฐ พิ่งอ่อน 2550	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์จาก กะลามะพร้าว สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ จากกะลามะพร้าว พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้อง และเหมาะสม คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ การประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว หลังทดลองใช้สูงกว่าก่อน ทดลองใช้หลักสูตร นักเรียน สามารถปฏิบัติงาน ประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จาก กะลามะพร้าวได้เป็นอย่างดี และด้านความพึงพอใจต่อ หลักสูตรท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจใน การจัดการเรียนรู้หลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท่องเที่ยว เมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี กลุ่มสาระการ เรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	วันดี จุพานิชย์ 2551	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท่องเที่ยวเมืองแก่ง คอย จังหวัดสระบุรี กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย มี ความเหมาะสมที่จะจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้กับ นักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่า ก่อนใช้หลักสูตร ทักษะการ สื่อสารทางภาษาอยู่ในระดับดี และนักเรียนมีเจตคติอยู่ใน ระดับมาก
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรม เพลงฉ่อยที่บ้าน คุณยาย กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 จังหวัด สุพรรณบุรี	คมคาย เกรอด 2552	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่ บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัด สุพรรณบุรี	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้าน คุณยาย องค์ประกอบของ หลักสูตรมีความสอดคล้อง และเหมาะสม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง ใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตร พฤติกรรมทักษะ การร้องเพลงฉ่อยโดยภาพ รวมอยู่ในระดับดีมาก ความ พึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลง พื้นบ้าน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น สุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	เตือนใจ น้อยแก้ว 2552	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอน เจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	หลักสูตรสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์”พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้อง และเหมาะสม ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร และมี เจตคติที่ดีต่อหลักสูตรท้องถิ่น สุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอน เจดีย์”
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องสามชุกตลาด ร้อยปี สำหรับ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สหวิทยาเขต เมืองสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี	นารีรัตน์ หลินกุล 2552	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สามชุกตลาดร้อยปี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สหวิทยาเขตเมืองสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัด สุพรรณบุรี	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สามชุก ตลาดร้อยปี องค์ประกอบของ หลักสูตรมีความสอดคล้อง และเหมาะสม ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร พฤติกรรมในการอนุรักษ์ สามชุกตลาดร้อยปีโดยภาพ รวมอยู่ในระดับดีมาก และ นักเรียนมีเจตคติต่อสามชุก ตลาดร้อยปีอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น สุพรรณบ้านเรา เรื่อง เทียวคุ้ม ขุนแผน สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2	เบญจมาศ ศรีนวล 2552	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สุพรรณบ้านเรา เรื่อง เทียว คุ้มขุนแผน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	หลักสูตรสุพรรณบ้านเรา เรื่อง เทียวคุ้มขุนแผน องค์ประกอบ ของหลักสูตรมีความ สอดคล้องและเหมาะสม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง ใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตร พฤติกรรมต่อการ เรียนตามหลักสูตรอยู่ในระดับ มาก และเจตคติต่อการเรียน อยู่ในระดับมาก
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัด สุพรรณบุรี	เยาวรัตน์ เขียวชาญ 2552	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ข้าวไทย สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ข้าว ไทย มีความเหมาะสมใน ส่วนประกอบต่าง ๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง ใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตร นักเรียนมี ความสามารถในการปฏิบัติ กิจกรรมระดับดีมาก และเจต คติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชีวิตไทย รามัญบ้านบาง ขันหมาก สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 6	พระปัญญา วุฒิ รุมรัมย์ 2553	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชีวิตไทยรามัญบ้าน บางขันหมาก สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชีวิต ไทยรามัญบ้านบางขันหมาก มี ความสอดคล้องและเหมาะสม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง ใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตร พฤติกรรมระหว่าง ใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ เจตคติต่อหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ ในระดับมาก
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำ ปลาหม่า กลุ่ม สาระการเรียนรู้ การทำงาน อาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 อำเภอ สองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	กาหลง บุชา 2554	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปลาหม่า กลุ่ม สาระการเรียนรู้การทำงาน อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอ สองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรี	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำ ปลาหม่า มีความสอดคล้อง และเหมาะสมที่จะนำไปใช้ใน การจัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร ทักษะ การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ใน ระดับคุณภาพดี เจตคติของ นักเรียนต่อการเรียนรู้ตาม หลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เบอร์เกอร์ เมืองตะวัน รายวิชาขนมอบ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท่า หลวงวิทยาคม สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 5 อำเภอลำปาง จังหวัดลพบุรี	เบญจรงค์ เจริญสุข 2554	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เบอร์เกอร์เมืองตะวัน รายวิชาขนมอบ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่ 3	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เบอร์ เกอร์เมืองตะวัน มี องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนในหลักสูตรท้องถิ่น หลัง ใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตร นักเรียนมีทักษะใน การทำเบอร์เกอร์เมืองตะวัน อยู่ในระดับมาก และนักเรียน มีเจตคติต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เบอร์เกอร์เมืองตะวัน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง คำขวัญเมือง สุพรรณ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6	บุปผา สิงห์สถิต 2554	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง คำขวัญเมืองสุพรรณ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง คำ ขวัญเมืองสุพรรณ ประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา เวลาเรียน ขอบข่ายเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ การเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล และแผนการ จัดการเรียนรู้ มีความ สอดคล้องและเหมาะสม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน นักเรียนมีความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ใน ระดับดี และเจตคติของผู้เรียน ต่อการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง คำขวัญเมืองสุพรรณอยู่ ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง รำโทน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียน บ้านท่ากรวด อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี	นนุช คชรินทร์ 2555	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง รำโทน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มี ความสอดคล้องเหมาะสมของ หลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผู้เรียน หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน นักเรียนมี ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ ในระดับมาก และมีความพึง พอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ใน ระดับมาก
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องระบำชาวนา กลุ่มสาระการ เรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5	ประมา ภรณ์ ก้องแดน ไพร 2555	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ระบำชาวนา กลุ่ม สาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระ นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหาของหลักสูตรมีความ สอดคล้องกับจุดประสงค์ บริบทของโรงเรียน สภาพของ ท้องถิ่น และมีความเหมาะสม ที่จะนำไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผู้เรียน หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน นักเรียนมี ทักษะการปฏิบัติทำร่าอยู่ใน ระดับดี และนักเรียนมีความ พึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ประเพณีขึ้น หอเจ้านายของ ชุมชนลาวครั่ง หมู่บ้านโคก อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6	ไพรินทร์ สุขพินิจ 2555	1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานใน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ประเพณีขึ้นหอ เจ้านายของชุมชนชาวครั่ง หมู่บ้านโคก 2) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3) ทดลองใช้หลักสูตร ท้องถิ่น 4) การประเมินและ ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา การจัดเวลา เรียน แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดผล และประเมินผล แผนการ จัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียน หลัง ใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตร ทักษะการปฏิบัติ ของผู้เรียน อยู่ในระดับ คุณภาพดี และความพึงพอใจ ของผู้เรียนต่อหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อาหารจาก บัวสาย กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอบาง ปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	พรกมล สมงคล 2555	1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานใน การพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง อาหารจาก บัวสาย 2) พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น 3) ทดลองใช้หลักสูตร ท้องถิ่น 4) การประเมินและ ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อและ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลและ ประเมินผล มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับ ความ ต้องการและความสามารถ ของนักเรียน ให้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ ถ่ายทอดความรู้ร่วมกับครู นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน หลังใช้หลักสูตรสูงกว่า ก่อนใช้หลักสูตร นักเรียนมี ทักษะการปฏิบัติกิจกรรม อยู่ ในระดับดี และความพึงพอใจ ของผู้เรียนต่อหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ด สมุนไพรรวม สาระการเรียนรู้ การทำงานอาชีพ และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5	รสร พันธ์เพชร 2555	เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง ปลาเห็ด สมุนไพรรวม สาระการ เรียนรู้การทำงานอาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล หลักสูตรมีความ เหมาะสมในส่วนประกอบต่าง ๆ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน หลังใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติ กิจกรรม อยู่ในระดับมาก และ ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อ หลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำ ผลิตภัณฑ์จาก ผักตบชวา กลุ่ม สาระการเรียนรู้ งานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4	ลลนา หงษ์โต 2555	1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานใน การพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น 2) พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การทำ ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา กลุ่มสาระการเรียนรู้การ งานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 3) ทดลองใช้หลักสูตร ท้องถิ่น 4) ประเมินผลและ ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น	หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมี องค์ประกอบครบถ้วนของ หลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ บริบทของ โรงเรียน สภาพของท้องถิ่น นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จาก ผักตบชวาหลังใช้หลักสูตรสูง กว่าก่อนใช้หลักสูตร นักเรียน มีทักษะการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ ในระดับดี และมีเจตคติต่อ หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ประเพณี ลอยกระทงสวรรค กลุ่มสาระการ เรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จังหวัด สุพรรณบุรี	สุมาลี ดวงจินดา 2555	เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง ประเพณี ลอยกระทงสวรรค กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3	หลักสูตรท้องถิ่นมี องค์ประกอบสอดคล้องและ เหมาะสมสำหรับการ เรียนการสอน นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลัง ใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตร นักเรียนมีทักษะอยู่ ในระดับดี และมีเจตคติต่อ หลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับ พึงพอใจมาก
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องพระเครื่อง เมืองสุพรรณ กลุ่ม สาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6	นพรัตน์ พลเสน 2556	1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานใน การพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง พระเครื่อง เมืองสุพรรณ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 2) พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น 3) ทดลองใช้หลักสูตร ท้องถิ่น 4) ประเมินผลและ ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น	หลักสูตรท้องถิ่นมี องค์ประกอบสอดคล้องและ เหมาะสม นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลัง ใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตร นักเรียนมีทักษะการ ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับ คุณภาพดีมาก และนักเรียนมี ความพึงพอใจต่อหลักสูตร ท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง มงคล 108 ประการในรอย พระพุทธบาท วัดเขาศรีสถัก กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี	พิบูล พลายพิชิต 2557	1) พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง มงคล108 ประการในรอยพระพุทธ บาทวัดเขาศรีสถัก กลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอ อู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี 2) การประเมินผล หลักสูตร	1) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมี องค์ประกอบสอดคล้องกัน และเหมาะสมสำหรับใช้ใน การเรียนการสอน 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน หลังใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร นักเรียนมีทักษะการทำ โครงการอยู่ในระดับดีมาก และมีความพึงพอใจต่อ หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “ตำนานชาว ไทย-ยวน” กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4	สุดสาคร อินทร์ทอง 2557	1) พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น 2) เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น ของนักเรียนระหว่างก่อน และหลังเรียน 3) ศึกษาพฤติกรรมการ อนุรักษ์ท้องถิ่น 4) ศึกษาเจตคติของ นักเรียนต่อการเรียนโดย ใช้หลักสูตรท้องถิ่น	1) หลักสูตรมีความสอดคล้อง และเหมาะสม 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) นักเรียนมีพฤติกรรมการ อนุรักษ์ท้องถิ่นอยู่ในระดับ มากที่สุด 4) นักเรียนมีเจตคติต่อการ เรียนหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ใน ระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำขนม กง กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3	อรพิน ทองดี 2557	1) พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การทำขนม กง กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 2) เปรียบเทียบความรู้ เกี่ยวกับการทำขนมกง ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำขนมกงของ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน 3) ศึกษาทักษะการทำ ขนมกงของนักเรียนตาม หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำขนมกง 4) ศึกษาเจตคติของ นักเรียนต่อการเรียนตาม หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำขนมกง	1) ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น 7 ขั้นตอน คือ การสำรวจความต้องการ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การ เลือกเนื้อหา การจัดเนื้อหา การเลือกประสบการณ์การ เรียน การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ และการประเมินผล และวิธีการประเมินผล 2) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน หลัง การใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตร 3) ทักษะการทำขนมกงของ นักเรียน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับดีมาก 4) เจตคติของนักเรียนต่อการ เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ เครื่องใช้จาก ภาววัลย์ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ งานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	สมพงศ์ สรีพอง 2558	1) พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การ ประดิษฐ์ เครื่องใช้จากภาววัลย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การ งานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) ประเมินผลงานการ ประดิษฐ์เครื่องใช้จาก ภาววัลย์ โดยมี กระบวนการการพัฒนา หลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนาหลักสูตร การ ทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและ ปรับปรุงหลักสูตร	1) ผลการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นฉบับร่างมี องค์ประกอบดังนี้ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล ผลการประเมิน หลักสูตรฉบับร่าง พบว่า มี ความเหมาะสมและสอดคล้อง กับความต้องการและ ความสามารถของนักเรียน 2) ผลการประเมินผลและ ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การประดิษฐ์เครื่องใช้ จากภาววัลย์ หลังใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร ผลงานการประดิษฐ์และ ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมโดย ภาพรวมอยู่ในระดับดี ความ พึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ใน ระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ ดอกไม้ชูป ยางพารา สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษา	ชนิษฐา สุวรรณศร 2550	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยีเรื่องการ ประดิษฐ์ดอกไม้ชูป ยางพารา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา โรงเรียน วัดบ้านหีบ 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของ หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้ ชูปยางพารา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดบ้านหีบ	1) ผลการประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคการประเมิน แบบปฏิกายงค์ พบว่า หลักสูตร ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพสูง (ค่า P.M. 10-12.08) คือมีค่า P.M. ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป 2) นักเรียนที่ผ่านการเรียน ตามหลักสูตรท้องถิ่น มี คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและทักษะการ ปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก คือตั้งแต่ร้อยละ 80 ของ คะแนนเต็ม 3) นักเรียนที่เรียนหลักสูตร ท้องถิ่นมีเจตคติต่อการเรียนรู้ ตามหลักสูตรในทางบวก

ตารางที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ บายศรีด้วยใบตอง สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนวัดอุทัย (เขาวนวิทยา)	กาญจนา เฟื่องศรี 2551	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การ ประดิษฐ์บายศรีด้วย ใบตอง สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดอุทัย (เขาวนวิทยา) 2) เพื่อหาประสิทธิผลของ หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยีเรื่อง การประดิษฐ์บายศรีด้วย ใบตอง สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดอุทัย (เขาวน วิทยา)	1) หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ บายศรีด้วยใบตอง สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดอุทัย (เขาวน วิทยา) มีคุณภาพอยู่ในระดับดี 2) หลักสูตรท้องถิ่นมี ประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่ กำหนด คือ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีผลการเรียนรวม ผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 70 และนักเรียนมีเจตคติต่อการ เรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น เรื่อง พืช พื้นบ้าน ตำบลชัยฤทธิ์ อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง	สมาน ไกรทัต 2551	เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น ระดับ มัธยมศึกษา ตอนต้น เรื่อง พืชพื้นบ้าน ตำบลชัยฤทธิ์ อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง	1) ผลการประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคการประเมิน แบบปฏิกิริยา พบว่า หลักสูตร ท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมี คุณภาพสูง 2) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมี ประสิทธิภาพ โดยพิจารณา จากผลการเปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนที่ผ่านการเรียน หลักสูตรท้องถิ่น มีคะแนน รวมทักษะการปฏิบัติงาน คุณลักษณะความ กระตือรือร้นในการเรียน และ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลักสูตรท้องถิ่น หลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 84.04 นักเรียนที่เรียนหลักสูตร ท้องถิ่นวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชพื้นบ้าน มีเจตคติต่อการ เรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นเฉลี่ย ร้อยละ 88.48

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สารสกัด สมุนไพรและปุ๋ย หมักธรรมชาติ จากภูมิปัญญา ท้องถิ่นตำบลกลัด หลวง อำเภอนำ มา จังหวัด เพชรบุรี โดยใช้ การวิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วม	บงกชพร กรุดนา 2555	1) ศึกษาองค์ความรู้ ท้องถิ่น เรื่อง สารสกัด สมุนไพรและ ปุ๋ยหมัก ธรรมชาติ 2) พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง สารสกัด สมุนไพรและปุ๋ยหมัก ธรรมชาติจากภูมิปัญญา ท้องถิ่น ตำบลกลัดหลวง อำเภอนำมา จังหวัด เพชรบุรี	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สารสกัดสมุนไพรและปุ๋ย หมักธรรมชาติจากภูมิปัญญา ท้องถิ่น ตำบลกลัดหลวง อำเภอนำมา จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย โครงสร้าง หลักสูตร สารการเรียนรู้ ท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ ผล การทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน ผลการประเมินหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีความ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และสภาพปัญหาของท้องถิ่น และมีความเหมาะสมกับ ผู้เรียน

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วัฒนธรรม มอญที่บางลำพู ของโรงเรียนวัด บางลำพู ตำบล บางครก อำเภอ บ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดย กระบวนการวิจัย เชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม	ละเมียด ไทยแท้ 2560	1) ศึกษาองค์ความรู้ ท้องถิ่น เรื่อง วัฒนธรรม มอญที่บางลำพู 2) ศึกษาผลการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วัฒนธรรมมอญที่บางลำพู ของโรงเรียนวัดบางลำพู ตำบลบางครก อำเภอ บ้านแหลม จังหวัด เพชรบุรี	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วัฒนธรรมมอญที่ บางลำพู ประกอบด้วย โครงสร้างหลักสูตรสาระ ท้องถิ่น และผลของการ ทดลองใช้หลักสูตร แสดงให้ เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน ผลจากการประเมิน หลักสูตรแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมและบริบทของ ทั้งโรงเรียน และท้องถิ่น เหมาะสมอย่างยิ่งต่อการทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการมีความรัก ห่วงแหน และภาคภูมิใจในภูมิปัญญา ท้องถิ่น

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1	สมควร สถิตโกศล 2551	เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง เกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อ ทดลองใช้หลักสูตรและ ศึกษาเจตคติของนักเรียน ที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	1) หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบของหลักสูตรมี ความเหมาะสมมากที่สุด 2) ผลการเรียนรู้ของนักเรียน หลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อนเรียน 3) นักเรียนมีทักษะการทำงาน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทุกคน 4) นักเรียนมีเจตคติต่อ หลักสูตรท้องถิ่นในระดับที่ดี มาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื้อ กกสามเหลี่ยม กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี ช่วงชั้น ที่ 3 โรงเรียนบ้าน นาแสง สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา หนองคาย เขต 3	จิตบุญย์ กุลสุวรรณ 2551	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื้อ กกสามเหลี่ยม กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 2) เพื่อพัฒนาแผนการ จัดการเรียนรู้ เรื่อง การ ทอเสื้อกกสามเหลี่ยม กลุ่มสาระการเรียนรู้การ งานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ให้มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทอเสื้อก สามเหลี่ยม ก่อนและหลัง การเรียนหลักสูตรท้องถิ่น 4) เพื่อศึกษาความพึง พอใจนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมการเรียนการ สอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื้อก สามเหลี่ยม	หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอ เสื้อกกสามเหลี่ยม กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 มี ความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียน หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น การเจียรไน พลอยโดยบูรณา การหลักทาง ฟิสิกส์ สำหรับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนาเชือก พิทยาสรรค์ อำเภอนาเชือก จังหวัด มหาสารคาม	สุขประชัย คำยานุกูล 2558	1) ศึกษาข้อมูล สภาพ ปัจจุบัน ปัญหา ความ ต้องการของผู้เรียนต่อ การพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น 2) ศึกษากระบวนการ การพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นการเจียรไน พลอย โดยบูรณาการหลัก ทางฟิสิกส์ สำหรับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 3) ศึกษาผลการใช้ หลักสูตรท้องถิ่นการ เจียรไนพลอยโดยบูรณา การหลักทางฟิสิกส์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีความ สมบูรณ์ถูกต้องตามหลัก ของการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมในระดับมาก มีความสอดคล้องกันทุก ประเด็น และสามารถกำหนด เป็นโครงสร้างของหลักสูตร สถานศึกษาในสาระเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลายได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน และนักเรียนมีความพึง พอใจต่อการเรียนด้วย หลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น รายวิชากลุ่มน้ำจาง ของเรา ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแม่ ทะพัฒนศึกษา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง	ณัฐพงศ์ วงศ์ทองจันทร์ 2555	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นรายวิชากลุ่มน้ำจาง ของเรา ชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 โรงเรียนแม่ทะพัฒน ศึกษา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง 2) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องกลุ่มน้ำจางของเรา ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแม่ทะพัฒน ศึกษา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ระหว่าง ก่อนและหลังเรียน 3) เพื่อเปรียบเทียบเจต คติต่อสิ่งแวดล้อมของ นักเรียนระหว่างก่อนและ หลังเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องกลุ่มน้ำจางของเรา ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแม่ทะพัฒน ศึกษา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง	หลักสูตรท้องถิ่น รายวิชากลุ่ม น้ำจางของเรา มีโครงสร้าง ประกอบด้วย หน่วยการ เรียนรู้ จำนวน 6 หน่วย หลังจากเรียนตามหลักสูตร ท้องถิ่นแล้ว นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมี เจตคติต่อสิ่งแวดล้อมหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การ ขยายพันธุ์ ยางพาราโดยการ ติดตาม กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี ช่วงชั้น ที่ 2 โรงเรียนบ้าน โหนด จังหวัด สงขลา	กัญญา ระสีตานนท์ 2552	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การ ขยายพันธุ์ยางพาราโดย การติดตาม กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยีช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโหนด จังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาผลการใช้ หลักสูตรท้องถิ่น คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการปฏิบัติงานการ ขยายพันธุ์ยางพาราโดย การติดตาม และความพึง พอใจของนักเรียนต่อการ เรียน โดยใช้หลักสูตร ท้องถิ่น	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการขยายพันธุ์พาราโดย การติดตามมีคุณภาพความ เหมาะสมระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ใน ระดับดีมาก ผลการปฏิบัติงาน การติดตามอยู่ในระดับดี มาก และความพึงพอใจของ นักเรียนอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องอาหาร พื้นบ้านสุรินทร์ ตามวัฒนธรรม ของชุมชนไทย- เขมร สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีณรงค์ พิทยาลัย จังหวัด สุรินทร์	ธัญิกา ศรีระอุดม 2555	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อาหารพื้นบ้านสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรี ณรงค์พิทยาลัย จังหวัด สุรินทร์ ให้มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนระหว่างก่อน เรียนและหลังเรียนรู้หลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง อาหารพื้นบ้าน สุรินทร์ ตามวัฒนธรรมของ ชุมชนไทย-เขมร สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีณรงค์พิทยาลัย จังหวัดสุรินทร์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 6 ในการเรียนรู้หลักสูตร ท้องถิ่นเรื่องอาหารพื้นบ้าน สุรินทร์ ตามวัฒนธรรมของ ชุมชนไทย-เขมร สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีณรงค์พิทยาลัย จังหวัดสุรินทร์	ผลการประเมินหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง อาหารพื้นบ้าน สุรินทร์ ตามวัฒนธรรมของ ชุมชนไทย-เขมร สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีณรงค์พิทยาลัย จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับ คุณค่าสูง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อาหารพื้นบ้านสุรินทร์ ตามวัฒนธรรมของชุมชนไทย- เขมร สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรี ณรงค์พิทยาลัย จังหวัด สุรินทร์ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น ภาษาอังกฤษ เรื่องสุนทรนาฏ เพื่อพัฒนาทักษะ การสื่อสารของ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3	อรอนงค์ ประจักษ์ 2555	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นภาษาอังกฤษ เรื่อง สุนทรนาฏ เพื่อพัฒนา ทักษะการสื่อสารของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อพัฒนาทักษะการ สื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สุนทรนาฏสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนและหลังเรียนรู้ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนที่ได้รับการ สอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สุนทรนาฏ	1) หลักสูตรท้องถิ่น ภาษาอังกฤษ เรื่อง สุนทรนาฏ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 2) นักเรียนมีทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษหลังเรียนโดยใช้ หลักสูตรท้องถิ่นสูงกว่าก่อน เรียน 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อ การเรียนรู้โดยใช้หลักสูตร ท้องถิ่นภาษาอังกฤษในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง ผักพวยพืชม เศรษฐกิจท้องถิ่น สุรินทร์ สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3	จกกล สายสินธุ์ 2556	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง ผักพวยพืชม เศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของ หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี เรื่อง ผัก พวยพืชมเศรษฐกิจท้องถิ่น สุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3	1) หลักสูตรท้องถิ่น มี องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ความเป็นมา หลักการ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา อัตราเวลา เรียน แนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และ แหล่งเรียนรู้ และการวัดผล ประเมินผล 2) หลักสูตรท้องถิ่นมี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ กำหนด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้หลังเรียน หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อน เรียน และนักเรียนมีความพึง พอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น ใน ระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้า ไหมมัดหมี่โฮล สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถม ศึกษาสุรินทร์ เขต 1	จารุณี สุขประเสริฐ 2556	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าไหม มัดหมี่โฮล สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การ ทอผ้าไหมมัดหมี่โฮล สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6	1) หลักสูตรท้องถิ่น มี องค์ประกอบของหลักสูตร คือ ความเป็นมา วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ มีความเหมาะสม มาก หลักสูตรมีความ สอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชนเหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ในการ จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน หลังการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อน เรียน และนักเรียนมีความพึง พอใจต่อการเรียนรู้หลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าไหม มัดหมี่โฮล อยู่ในระดับมาก ที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาต่าง ประเทศ เรื่อง โบราณสถานกลุ่ม ปราสาทตาเมือน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถม ศึกษาสุรินทร์ เขต 3	ดาวรรณ เรืองสุขุด 2556	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ เรื่อง โบราณสถานกลุ่มปราสาท ตาเมือน สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของ หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ เรื่อง โบราณสถานกลุ่ม ปราสาทตาเมือน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3	1) หลักสูตรท้องถิ่น มี องค์ประกอบ คือ ความสำคัญ หลักการ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ สมรรถนะสำคัญของ ผู้เรียน คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างเวลาเรียน แนวการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล 2) หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เรื่อง โบราณสถานกลุ่ม ปราสาทตาเมือน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มี ความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภายหลังการ เรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น สูง กว่าก่อนเรียน และนักเรียนมี ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง เมืองสุรินทร์ถิ่น ปราสาท สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 6 สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3	นิชาภัทร ผะงาตุณต์ 2556	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง เมือง สุรินทร์ถิ่นปราสาท สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของ หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองสุรินทร์ถิ่น ปราสาท สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3	1) หลักสูตรท้องถิ่น มี องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง เวลาเรียน แนวการจัดการ เรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 2) หลักสูตรท้องถิ่น มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนภายหลังการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อน เรียน และนักเรียนมีความพึง พอใจต่อการเรียนรู้หลักสูตร ท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เรื่อง การฟอกเส้นไหม ด้วยสมุนไพร ธรรมชาติ สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1	สุภาวดี สมัครสมาน 2556	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เรื่อง การฟอก เส้นไหมด้วยสมุนไพร ธรรมชาติ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของ หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การฟอกเส้นไหมด้วย สมุนไพรธรรมชาติ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1	1) หลักสูตรท้องถิ่น มี องค์ประกอบ คือ ความ เป็นมาของหลักสูตร จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง อัตราเวลาเรียน แนวการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการ เรียนการสอนและแหล่ง เรียนรู้ การวัดและประเมินผล 2) หลักสูตรท้องถิ่น มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนภายหลังการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อน เรียน และนักเรียนมีความพึง พอใจต่อการเรียนรู้หลักสูตร ท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เรื่อง วนอุทยานพนม สวาย สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1	สุนตรา กระแสนพ 2556	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เรื่อง วน อุทยานพนมสวาย สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของ หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง วนอุทยานพนมสวาย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1	1) หลักสูตรท้องถิ่น มี องค์ประกอบ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง อัตราเวลาเรียน แนวการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการ เรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การ วัดและประเมินผล 2) หลักสูตรท้องถิ่น มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนภายหลังการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อน เรียน และนักเรียนมีความพึง พอใจต่อการเรียนรู้หลักสูตร ท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาต่าง ประเทศ เรื่อง Kui People สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสำโรง ทาบวิทยาคม จังหวัดสุรินทร์	วริษฐา นิวทอง 2557	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ เรื่อง Kui People สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน สำโรงทาบวิทยาคม จังหวัด สุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของ หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ เรื่อง Kui People สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสำโรงทาบ วิทยาคม จังหวัดสุรินทร์	1) หลักสูตรท้องถิ่น มี องค์ประกอบ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง อัตราเวลาเรียน แนวการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการ เรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การ วัดและประเมินผล 2) หลักสูตรท้องถิ่น มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนภายหลังการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อน เรียน และนักเรียนมีความพึง พอใจต่อการเรียนรู้หลักสูตร ท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชีวิต ชาวนาข้ามหอย มะลิอินทรีย์ จังหวัดสุรินทร์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประม ศึกษาสุรินทร์ เขต 2	สิรินทิพย์ นามสว่าง 2557	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง วิถีชีวิตชาวนา ข้ามหอยมะลิอินทรีย์ จังหวัดสุรินทร์ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 2 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถี ชีวิตชาวนาข้ามหอยมะลิ อินทรีย์ จังหวัดสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประม ศึกษาสุรินทร์ เขต 2	1) หลักสูตรท้องถิ่น มี องค์ประกอบ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง อัตราเวลาเรียน แนวการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการ เรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การ วัดและประเมินผล 2) หลักสูตรท้องถิ่น มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนภายหลังการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อน เรียน และนักเรียนมีความพึง พอใจต่อการเรียนรู้หลักสูตร ท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุดรำผ้าผัดหมี่ ย้อมคราม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5	สุภาพ ฤทธิ์มหา 2550	เพื่อพัฒนาและศึกษาผลการ ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น นาฏศิลป์พื้นบ้านชุดรำผ้า ผัดหมี่ย้อมคราม สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5	1) หลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์ พื้นบ้านชุดรำผ้าผัดหมี่ย้อม ครามมีความเหมาะสมและ องค์ประกอบของหลักสูตรมี ความสอดคล้องกัน 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง อาหารจากกล้วย ของนักเรียนชั้น ประถม ศึกษาปีที่ 6	บานเย็น แก้วศรีสุข 2553	เพื่อพัฒนาและศึกษาผลการ ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การ งานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง อาหารจากกล้วย ของ นักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6	1) หลักสูตรท้องถิ่นมีความ เหมาะสมและองค์ประกอบ ของหลักสูตรมีความ สอดคล้องกัน 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน 3) นักเรียนมีทักษะการ ปฏิบัติงานที่พัฒนาขึ้น 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อ กิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตร ท้องถิ่นในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น สาระการเรียนรู้ วิชาการงานอาชีพ และเทคโนโลยี เรื่องภูมิปัญญา ไทยในตุงล้านนา โรงเรียนบ้านร้อง กวาง (จันทิมาคม) อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่	วิไล กันทะใจ 2550	เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สาระการเรียนรู้วิชาการงาน อาชีพและเทคโนโลยี เรื่องภูมิปัญญาไทยในตุง ล้านนา โรงเรียนบ้านร้อง กวาง (จันทิมาคม) อำเภอร้อง กวาง จังหวัดแพร่	องค์ประกอบหลักสูตรสาระ ท้องถิ่นเรื่องตุงล้านนา คือ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และ แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีความสอดคล้องทุกรายการ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนอยู่ในระดับดี ชุมชนมี ความพึงพอใจต่อหลักสูตร สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นอยู่ใน ระดับมาก และนักเรียนมี ความพึงพอใจต่อการจัด การศึกษาตามหลักสูตรสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่นอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น สาระการเรียนรู้ เพิ่มเติมกลุ่มสาระ การเรียนรู้ การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ใน ระดับช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง การทำปลา สามสมุนไพรมะ โรงเรียนดำนแม่ คำมันพิทยาคม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	สุนิสสัย มาตัน 2552	เพื่อพัฒนาและหา ประสิทธิภาพของหลักสูตร ท้องถิ่นสาระการเรียนรู้ เพิ่มเติมกลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ในระดับช่วงชั้น ที่ 3 เรื่อง การทำปลาสาม สมุนไพรมะโรงเรียนดำน แม่คำมันพิทยาคม อำเภอ ลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ และ ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อหลักสูตร	หลักสูตรท้องถิ่นมี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ และผล การศึกษาความพึงพอใจของ นักเรียนต่อหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีความพอใจ เป็นอย่างยิ่งต่อหลักสูตร ท้องถิ่น

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง เทียนพรรษา จังหวัด อุบลราชธานี ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6	เชาวนนท์ ชั้นเกษ 2550	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 3) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังของนักเรียนที่ เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง เทียน พรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	1) หลักสูตรท้องถิ่นมีหลักการ ตอบสนองความต้องการและ ความสนใจของนักเรียน และ เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับ สภาพความต้องการของ ท้องถิ่น 2) หลักสูตรท้องถิ่น มี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ 3) นักเรียนที่ได้รับการเรียน การสอนตามหลักสูตรท้องถิ่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ ใบตอง ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6	บุญหยาด พื้นทอง 2551	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การ ประดิษฐ์ใบตอง ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 3) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังของนักเรียนที่ เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น	1) หลักสูตรท้องถิ่นมีความ สอดคล้องกับความสนใจและ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับความ ต้องการของท้องถิ่น 2) หลักสูตรท้องถิ่น มี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การทำปลาสาม ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6	บุญรอง ทาสมนุรณ 2552	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและ เทคโนโลยี เรื่องการทำปลา สาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80	1) หลักสูตรท้องถิ่นมี องค์ประกอบของหลักสูตร เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในด้านจุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา อัตราเวลาเรียน การ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อวัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และการวัดผล ประเมินผล 2) หลักสูตรท้องถิ่น มี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การทำखाใบ หม่อน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6	พงษ์พิธ แสนมีนา 2552	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำखाใบหม่อน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนและหลัง ของนักเรียนที่เรียนด้วย หลักสูตรท้องถิ่น	1) หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง การทำखाใบ หม่อน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ ภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ กำหนดไว้ 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่สอนด้วย หลักสูตรท้องถิ่นหลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง พืชสมุนไพร กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2	ไพโรจน์ คำเอี่ยม 2552	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง พืชสมุนไพร กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนและหลัง ของนักเรียนที่เรียนด้วย หลักสูตรท้องถิ่น	1) หลักสูตรท้องถิ่นมีความ สอดคล้องกับความสนใจและ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น 2) หลักสูตรท้องถิ่น มี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่สอนด้วย หลักสูตรท้องถิ่น หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น ขอสถานศึกษาชั้น พื้นฐานเพื่อการ เสริมสร้าง อัตลักษณ์ อุบลราชธานี	มานะ แก้วมาลา 2552	1) ค้นหาและรวบรวมโน ทัศน์สิ่งที่เป็นอัตลักษณ์ อุบลราชธานีจาก สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมทางสังคม 2) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สำหรับการเสริมสร้าง อัตลักษณ์อุบลราชธานี 3) พัฒนาแบบจำลองการ บริหารจัดการหลักสูตร ท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้าง อัตลักษณ์อุบลราชธานี	หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น เป็นหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนจากหลักสูตรท้องถิ่น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มี ความภาคภูมิใจและ พฤติกรรมอยู่ในระดับมาก และมีเจตคติต่อหลักสูตร ท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมเรื่อง การอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ จังหวัด อุบลราชธานี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6	สำราญ โครตบุรี 2552	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ จังหวัด อุบลราชธานี สำหรับนักเรียน ชั้นประถม 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนและหลัง ของนักเรียนที่เรียนด้วย หลักสูตรท้องถิ่น	1) หลักสูตรท้องถิ่นมีความ สอดคล้องกับความสนใจและ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับความ ต้องการของท้องถิ่น 2) หลักสูตรท้องถิ่น มี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่สอนด้วย หลักสูตรท้องถิ่น หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง ปีพิมพ์	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ข้อค้นพบของการวิจัย
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง แหล่งท่องเที่ยว เมืองพิบูลมังสา หาร ชั้นประม ศศึกษาปีที่ 6	เกษมศรี สมสาร 2553	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเมือง พิบูลมังสาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนและหลัง ของนักเรียนที่เรียนด้วย หลักสูตรท้องถิ่น	1) หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง แหล่ง ท่องเที่ยวเมืองพิบูลมังสาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่สอนด้วย หลักสูตรท้องถิ่นหลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน
การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น การเรียนรู้ตามวิถี พุทธ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5	เบญจใจ พร เชื้อทอง 2553	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การเรียนรู้ตามวิถีพุทธ กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนและหลัง ของนักเรียนที่เรียนด้วย หลักสูตรท้องถิ่น	1) หลักสูตรท้องถิ่นการเรียนรู้ ตามวิถีพุทธ กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่สอนด้วย หลักสูตรท้องถิ่นหลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายรติ จิรนิติศัย
วัน เดือน ปี เกิด	16 มีนาคม 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดราชบุรี
วุฒิการศึกษา	การศึกษบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์-เคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	449/20 หมู่ที่ 3 ตำบลโคกหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000

